VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68

THỨ HAI

10.11.2025 (21.9 Ất Tỵ)

Số 135 (4269)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Bảo tàng "đánh thức" tiềm năng kinh tế đêm

(VH). Sau di tích Hỏa Lò, Hoàng thành Thăng Long, Văn Miếu - Quốc Tử Giám, đền Ngọc Sơn…, sản phẩm văn hóa du lịch mới ra mắt tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam với tên gọi "Đêm Bảo tàng" một lần nữa cho thấy "trend" thịnh hành trong trải nghiệm của công chúng tại các điểm đến di tích, bảo tàng nổi tiếng. "Đêm Bảo tàng" cũng là một hướng đi hiệu quả để các di tích, bảo tàng tự làm mới mình và đến gần hơn với công chúng. Không còn đóng đinh hoạt động trong giờ hành chính, khi thành phố lên đèn cũng là lúc các bảo tàng kiêu sa, lộng lẫy đón chào du khách. [8+9]

Du khách trải nghiệm "Đêm bảo tàng" và được thưởng thức những giai điệu âm nhạc đã tạo ra sự khác biệt không nhỏ Ảnh: B.LÂM

THỦ TƯỚNG PHẠM MINH CHÍNH:

Từng ngôi trường nơi biên cương là biểu tượng của đại đoàn kết toàn dân tộc

[3]

ĐÓNG GÓP Ý KIẾN CÁC VĂN KIỆN TRÌNH ĐẠI HỘI LẦN THỨ XIV CỦA ĐẢNG:

Thể hiện tinh thần khát vọng vươn mình mạnh mẽ của dân tộc

[7]

Một bước tiến dài trong chiến lược phát triển con người

[4]

GIỚI THIỆU DU LỊCH VIỆT NAM TẠI MỸ:

Từ chiến lược quảng bá đến tầm nhìn hợp tác bền vững

[6]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Di chỉ Vườn Chuối và bài học...

● **LÂM SƠN**

Chiều qua 9.11, Bảo tàng Hà Nội và các đơn vị liên quan tổ chức lễ trao Bằng di tích khảo cổ Vườn Chuối cấp thành phố cho đại diện chính quyền xã Hoài Đức trước sự chứng kiến của nhiều chuyên gia, nhà nghiên cứu cũng như đông đảo báo chí, truyền thông, đặc biệt có sự hiện diện của người dân thôn Lai Xá, nơi tọa lạc di chỉ Vườn Chuối.

(Xem tiếp trang 2)

Đề xuất khai quật khẩn cấp tàu cổ Cẩm An [9]

Những giây phút "sinh tử" giữa biển [5]

Đội tuyển Việt Nam: Đổi mới trong thận trọng [15]

Sáng kiến của Việt Nam phù hợp với chiến lược của UNESCO

Trả lời phỏng vấn báo chí về việc Kỳ họp lần thứ 43 Đại hội đồng Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên Hợp Quốc (UNESCO) thông qua Nghị quyết của Việt Nam đề xuất Liên Hợp Quốc (LHQ) phát động "Thập kỷ quốc tế về văn hóa vì phát triển bền vững", Thứ trưởng Ngoại giao Ngô Lê Văn cho biết, sau gần 40 năm kể từ Thập kỷ quốc tế về phát triển văn hóa 1988-1997, đây là lần đầu tiên UNESCO đồng thuận khởi xướng một Thập kỷ quốc tế mới gắn với văn hóa.

Theo Thứ trưởng Ngô Lê Văn, sáng kiến trên được Tổng Giám đốc UNESCO cũng như các nước thành viên đánh giá rất cao vì phù hợp với chiến lược của UNESCO và quan tâm chung hiện nay, đề cao vai trò tiên phong của UNESCO đưa văn hóa trở thành một trụ cột độc lập đóng góp vào phát triển bền vững ở từng quốc gia và trên toàn cầu, động lực duy trì hòa bình, thúc đẩy công nghiệp sáng tạo, bảo vệ đa dạng văn hóa và tăng trưởng kinh tế bao trùm, gắn kết xã hội.

Được thông qua với sự đồng bảo trợ của 71 quốc gia, Nghị quyết nhấn mạnh vai trò then chốt của văn hóa là nền tảng của bản sắc, nguồn lực đổi mới, trụ cột của phát triển bền vững và ứng phó với các thách thức của thời đại. Trên cơ sở đó, Nghị quyết kêu gọi LHQ phát động Thập kỷ quốc tế nhằm tạo chuyển biến căn bản trong nhận thức về vai trò của văn hóa và thúc đẩy hành động ở các cấp độ nhằm huy động nguồn lực, gia tăng đầu tư cho giáo dục di sản, giáo dục văn hóa - nghệ thuật, công nghiệp văn hóa và kinh tế sáng tạo gắn với sinh kế bền vững, tăng cường tiếp cận văn hóa bình đẳng, đối thoại liên văn hóa, văn hóa số, ứng dụng tri thức văn hóa trong thích ứng biến đổi khí hậu, bảo vệ môi trường... hướng tới một tương lai bền vững và thịnh vượng cho mọi người dân.

Tới đây, Việt Nam và các nước đồng bảo trợ sẽ tiếp tục đệ trình Nghị quyết lên Đại hội đồng LHQ xem xét và chính thức thông qua, để có thể sớm phát động Thập kỷ quốc tế về văn hóa vì phát triển bền vững giai đoạn 2027-2036. UNESCO sẽ là tổ chức chủ trì triển khai, phối hợp với các tổ chức liên quan khác trong hệ thống LHQ và các đối tác khác.

Thứ trưởng Ngô Lê Văn đánh giá sáng kiến là bước đi cụ thể góp phần triển khai chủ trương và chính sách của Đảng và Nhà nước về coi trọng văn hóa, ngoại giao văn hóa và hội nhập quốc tế trong tình hình mới. Theo đó nhấn mạnh văn hóa là nền tảng, nguồn lực, sức mạnh nội sinh và là động lực to lớn, hệ điều tiết sự phát triển xã hội bền vững, thúc đẩy chấn hưng và phát triển văn hóa Việt Nam trong kỷ nguyên mới, chú trọng đẩy mạnh và nâng tầm ngoại giao văn hóa, quốc tế hóa văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc Việt Nam và dân tộc hóa văn minh thế giới vào Việt Nam, đóng góp vào văn minh nhân loại...

P.V

Hơn 1,7 triệu lượt khách quốc tế đến Việt Nam trong tháng 10

Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam (Bộ VHTTDL) vừa có báo cáo về tình hình khách du lịch tại Việt Nam tháng 10.2025, trong đó số lượng khách du lịch quốc tế đến Việt Nam tháng 10.2025 đạt 1.732.942 lượt khách, tăng 11,3% so với tháng 9.2025, tăng 22,1% so với cùng kỳ năm 2024. Như vậy, tổng lượng khách du lịch quốc tế đến Việt Nam 10 tháng đầu năm 2025 đạt 17.168.498 lượt khách, tăng 21,5% so với cùng kỳ năm 2024.

Các thị trường khách quốc tế lớn nhất gồm: Trung Quốc, Hàn Quốc, Đài Loan, Ấn Độ, Nga, Mỹ, Nhật, Campuchia, Malaysia, Thái Lan, Australia, Philippines, Singapore, Anh… Các thị trường có lượng khách tăng so với tháng 9.2025 là: Thụy Sỹ (tăng 67%), Đan Mạch (tăng 66%), Thái Lan (tăng 58%), Cộng hòa Séc (tăng 56%), Pháp (tăng 56%), Thụy Điển (tăng 56%), Trung Quốc (tăng 20%), Hàn Quốc (tăng 10%)… Sở dĩ tháng 10.2025 lượng khách quốc tế đến Việt Nam đạt kỷ lục một phần là nhờ chính sách thị thực thuận lợi, các chương trình quảng bá, xúc tiến du lịch được đẩy mạnh, các hoạt động chào mừng các ngày lễ lớn của dân tộc vẫn tiếp diễn…

Năm 2025, ngành Du lịch Việt Nam đặt mục tiêu đón 22-23 triệu lượt khách quốc tế, dựa trên đà tăng trưởng về gần bằng mức trước dịch của năm 2024 (đón 17,6 triệu lượt khách). Tuy nhiên, cũng có các thị trường có lượng khách giảm so với tháng 9.2025 là: Nhật (giảm 22%), Malaysia (giảm 19%), Lào (giảm 19%), New Zealand (giảm 10%), Indonesia (giảm 7%), Singapore (giảm 1%),… Lượng khách du lịch nội địa tháng 10.2025 ước khoảng 6,0 triệu lượt khách, trong đó có khoảng 4,0 triệu lượt khách có lưu trú. Tổng lượng khách du lịch nội địa 10 tháng đầu năm 2025 đạt 125,0 triệu lượt khách. Tổng thu từ khách du lịch 10 tháng đầu năm 2025 ước khoảng 858 nghìn tỉ đồng.

B.H

Di chỉ... *(Tiếp theo trang 1)*

Sau một chặng đường dài vô cùng gian nan, có lúc tưởng chừng như bị xóa sổ nếu như không có sự vào cuộc quyết liệt của giới chuyên gia, nhà nghiên cứu và cả báo giới, đến nay di chỉ khảo cổ Vườn Chuối đã được "định danh" pháp lý; khẳng định "chủ quyền" bằng những khu vực bảo vệ, bất khả xâm phạm, để trong tương lai, những giá trị tiêu biểu, quý hiếm từ hàng ngàn năm lịch sử sẽ được phát huy cao độ.

Di chỉ khảo cổ học Vườn Chuối đến nay đã trải qua 11 lần thám sát, khai quật kể từ khi phát hiện cách nay 56 năm, với quy mô và diện tích khác nhau, được giới chuyên môn đồng thuận đánh giá: Đây là một trong những địa điểm khảo cổ tiêu biểu và quý hiếm của thời đại Kim khí ở Bắc Việt Nam; và là một ngôi làng cổ trên mảnh đất Thủ đô đất ngàn năm văn hiến, phát triển liên tục qua nhiều giai đoạn văn hóa quan trọng, cách đây khoảng 4.000 năm trước cho đến thế kỷ I-II Công nguyên. Mang trong mình giá trị lịch sử, văn hóa, dân tộc, khảo cổ học... vượt trội như vậy nhưng hàng chục năm trước, cơ quan chức năng, chính quyền địa phương thiếu sự quan tâm, buông lỏng quản lý khiến di chỉ Vườn Chuối một phần bị lãng quên, phần khác bị xâm phạm nghiêm trọng. Di tích dường như bị đứng ngoài hành lang pháp lý. Tiếp đến, cách đây 15 năm, di chỉ Vườn Chuối đối mặt với nguy cơ bị xoá sổ hoàn toàn khi bị nằm trong quy hoạch khu dân cư đô thị. Năm 2017, thành phố Hà Nội phê duyệt dự án xây dựng đường Vành đai 3.5, di chỉ Vườn Chuối lại bị phân chia đôi ngả...

Nếu không có sự bảo vệ quyết liệt của giới chuyên gia, nhà nghiên cứu bằng những lá thư kiến nghị khẩn cấp; sự đồng lòng "kêu cứu" của báo giới, truyền thông và đặc biệt là sự nâng cao nhận thức của cơ quan chức năng, chính quyền địa phương..., di chỉ khảo cổ Vườn Chuối đã bị "khai tử". Còn nay, di chỉ Vườn Chuối đã được định vị một cách rõ ràng trong hành lang pháp lý, mà cụ thể ở đây là các quy định của pháp luật về di sản văn hóa.

Qua câu chuyện của di chỉ Vườn Chuối chúng ta thấy có nhiều bài học được rút ra. Trước hết, di sản văn hóa của các bậc tiền nhân để lại cần được đề cao trong cách ứng xử, theo đó cần phải có biện pháp bảo vệ, bảo tồn và phát huy giá trị. Ngay khi đã nhận diện tương đối đầy đủ về giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học thì cơ quan chức năng, chính quyền địa phương cần vào cuộc phối hợp với giới chuyên môn thẩm định, đánh giá và tiến hành các thủ tục xếp hạng, để di tích được bảo vệ bằng công cụ pháp lý. Trong quá trình quy hoạch xây dựng hạ tầng giao thông, đô thị, đơn vị tư vấn, cơ quan chức năng cần tiến hành điều tra, khảo sát hiện trạng, phối hợp với giới chuyên gia, nhà nghiên cứu, nhà quản lý để có biện pháp đề cao giá trị của di sản văn hóa của dân tộc, hạn chế đến mức thấp nhất ảnh hưởng đến sự toàn vẹn của di tích, di sản. Và cuối cùng, chúng ta cần phải thực thi đầy đủ nhất các quy định của pháp luật về di sản văn hóa, không để xảy ra tình trạng di sản văn hóa phải "nhân nhượng" cho dự án hạ tầng, đô thị... ■

Tháng 12 tổ chức Diễn đàn quốc gia thường niên "Văn hóa với Doanh nghiệp" lần thứ V năm 2025

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy vừa ký Quyết định số 4259/QĐ-BVHTTDL về việc ban hành Kế hoạch tổ chức Diễn đàn quốc gia thường niên "Văn hóa với Doanh nghiệp" lần thứ V năm 2025. Theo đó, Bộ VHTTDL giao Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện; Văn phòng Bộ; Cục Báo chí; Vụ Tổ chức cán bộ phối hợp với Hiệp hội phát triển văn hóa doanh nghiệp Việt Nam và các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức triển khai thực hiện Kế hoạch.

Việc tổ chức Diễn đàn nhằm góp phần hiện thực hóa các Nghị quyết của Đảng và Chính phủ về xây dựng văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước; đồng thời, khẳng định vị trí, vai trò và tầm quan trọng của văn hóa trong việc góp phần kiến tạo môi trường kinh doanh, phục hồi và phát triển kinh tế bền vững. Thông qua hoạt động này sẽ tạo diễn đàn để các cơ quan quản lý, chuyên gia, doanh nhân trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm xây dựng văn hóa trong doanh nghiệp. Bên cạnh đó, tôn vinh các doanh nghiệp tiêu biểu có thành tích xuất sắc trong xây dựng, thực hành văn hóa doanh nghiệp và hưởng ứng tích cực Cuộc vận động "Xây dựng Văn hóa doanh nghiệp Việt Nam" do Thủ tướng Chính phủ phát động; Công nhận "Doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa kinh doanh Việt Nam".

Với chủ đề "Văn hóa kinh doanh Việt Nam - Những giá trị mới định hình từ tư duy đột phá trong kỷ nguyên mới, tại Diễn đàn toàn thể sẽ trình bày các nội dung về tác động của bộ tứ Nghị quyết trụ cột qua tham luận đối ngoại của đại biểu tham dự. Bên cạnh đó, Diễn đàn còn có các hoạt động: Tọa đàm Giá trị định hình từ tư duy đột phá; Ra mắt Câu lạc bộ, Lễ tôn vinh và khen thưởng. Dự kiến, Diễn đàn sẽ diễn ra vào 8h ngày 22.12.2025 tại Cung Văn hóa Lao động Hữu nghị Việt Xô, Hà Nội.

T.SƯƠNG

Liên hoan Tuồng và Dân ca kịch toàn quốc - 2025

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 4247/QĐ - BVHTTDL về việc tổ chức "Liên hoan Tuồng và Dân ca kịch toàn quốc - 2025". Căn cứ Quyết định số 4329/QĐ-BVHTTDL ngày 31.12. 2024 của Bộ trưởng Bộ VHTTDL về việc ban hành Kế hoạch công tác năm 2025 của Cục Nghệ thuật biểu diễn; Theo đề nghị của Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn;… Bộ VHTTDL đã ban hành Quyết định tổ chức "Liên hoan Tuồng và Dân ca kịch toàn quốc - 2025".

Theo đó, Bộ VHTTDL giao cho Cục Nghệ thuật biểu diễn chủ trì, phối hợp với Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, Sở VHTT thành phố Hà Nội, Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam và các cơ quan, đơn vị có liên quan tổ chức "Liên hoan Tuồng và Dân ca kịch toàn quốc - 2025". Liên hoan Tuồng và Dân ca kịch toàn quốc - 2025 dự kiến sẽ diễn ra vào tháng 11.2025 tại rạp Kim Mã, Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam (Số 71 Kim Mã, phường Giảng Võ, Hà Nội).

Bộ VHTTDL yêu cầu Chánh Văn phòng Bộ, Cục trưởng Cục Nghệ thuật biểu diễn, Vụ trưởng Vụ Kế hoạch, Tài chính, Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, Giám đốc Sở Văn hóa và Thể thao thành phố Hà Nội, Giám đốc Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam và Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này.

V.D

THỦ TƯỚNG PHẠM MINH CHÍNH:

Từng ngôi trường nơi biên cương là biểu tượng của đại đoàn kết toàn dân tộc

● **NGUYỄN LINH; ảnh: NHẬT BẮC**

Sáng qua 9.11, tại xã Yên Khương (Thanh Hóa), Thủ tướng Phạm Minh Chính dự lễ khởi công Trường phổ thông nội trú liên cấp Tiểu học và THCS Yên Khương, điểm cầu trung tâm trong chương trình khởi công đồng loạt 14 trường nội trú liên cấp tại các xã biên giới đất liền trên toàn quốc.

Thủ tướng Phạm Minh Chính trao quà tặng cùng áo ấm cho các em học sinh tại lễ khởi công

Thủ tướng Phạm Minh Chính cùng các đại biểu và các em học sinh thực hiện nghi thức khởi công

Sự kiện được truyền hình trực tiếp trên VTV và trực tuyến đến 14 điểm cầu, là hoạt động mang ý nghĩa chính trị, xã hội và nhân văn sâu sắc, thể hiện tinh thần "Cả nước hướng về biên cương, vì tương lai con em đồng bào các dân tộc".

Phát biểu tại buổi lễ, Thủ tướng Phạm Minh Chính bày tỏ niềm vui mừng được tham dự trong không khí phấn khởi hướng tới Đại hội lần thứ XIV của Đảng. Thủ tướng khẳng định: "Đây là sự kiện có ý nghĩa chính trị, xã hội và nhân văn sâu sắc, thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Đảng, Nhà nước, Chính phủ và toàn xã hội đối với đồng bào, chiến sĩ, đặc biệt là các cháu học sinh nơi phên dậu của Tổ quốc".

Xã Yên Khương là một trong những xã biên giới vùng cao đặc biệt khó khăn của tỉnh Thanh Hóa. Những năm qua, nhờ sự quan tâm đầu tư của Đảng, Nhà nước và chính quyền địa phương, đời sống người dân từng bước được cải thiện, song hạ tầng giáo dục vẫn còn hạn chế. Công trình Trường phổ thông nội trú liên cấp Tiểu học và THCS Yên Khương được xây dựng tại bản Bôn, trên diện tích 1,5 ha, tổng mức đầu tư 90 tỉ đồng, được kỳ vọng sẽ tạo bước đột phá về điều kiện học tập và sinh hoạt cho học sinh vùng biên, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện.

Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh, Đảng và Nhà nước luôn coi giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, là động lực phát triển, là yếu tố quyết định thành công của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. "Đầu tư cho con người là đầu tư cho sự phát triển; đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho tương lai," Thủ tướng nói. Theo Kết luận số 81 của Bộ Chính trị, cả nước sẽ xây dựng 248 trường phổ thông nội trú liên cấp Tiểu học và THCS tại các xã biên giới đất liền, phấn đấu hoàn thành 100 trường trong năm 2025, sau đó mở rộng toàn bộ trong 2, 3 năm tới. Đến nay đã có 28 trường được khởi công; Tổng Bí thư Tô Lâm trực tiếp chỉ đạo và dự lễ khởi công tại hai điểm ở Điện Biên và Nghệ An.

"Chúng ta rất vui mừng khi niềm vui chung đang lan tỏa dọc chiều dài biên giới, nơi ánh mắt rạng ngời của thầy cô giáo, học sinh, phụ huynh và nhân dân được chứng kiến những ngôi trường khang trang mọc lên, gieo mầm tri thức và niềm tin cho thế hệ mai sau", Thủ tướng xúc động nói. Để chương trình triển khai hiệu quả, Thủ tướng giao Bộ GD&ĐT rà soát, sửa đổi, bổ sung chính sách bảo đảm học sinh vùng biên được hưởng chế độ nội trú, bán trú hợp lý; đào tạo giáo viên tiếng dân tộc; đồng thời phát động phong trào kết nghĩa giữa các trường miền xuôi và miền núi để lan tỏa tinh thần sẻ chia, gắn kết.

Bộ Xây dựng được giao thiết kế mẫu trường phù hợp điều kiện vùng miền; Bộ Tài chính cân đối ngân sách; UBND các tỉnh biên giới chịu trách nhiệm quy hoạch quỹ đất, bảo đảm hạ tầng kỹ thuật, giám sát chặt chẽ quá trình thi công, tránh thất thoát, tiêu cực. Thủ tướng yêu cầu toàn hệ thống vào cuộc với tinh thần "3 ca 4 kíp, vượt nắng thắng mưa, không thua bão gió", phấn đấu đưa công trình vào hoạt động phục vụ năm học 2026-2027. Thủ tướng nhấn mạnh "5 bảo đảm": Chất lượng - tiến độ; kỹ thuật - mỹ thuật - môi trường - an toàn; hiệu quả - tiết kiệm - minh bạch; đầu tư đến đâu, hiệu quả đến đó.

"Từng ngôi trường mới nơi biên cương không chỉ là nơi gieo con chữ, ươm mầm tri thức, thắp sáng ước mơ, mà còn là biểu tượng của đại đoàn kết toàn dân tộc, của tình cảm và trách nhiệm của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với đồng bào vùng phên dậu", Thủ tướng nhấn mạnh. Nhân dịp Ngày Nhà giáo Việt Nam 20.11, Thủ tướng gửi lời tri ân sâu sắc đến đội ngũ giáo viên vùng cao, vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, những "chiến sĩ thầm lặng" đang ngày đêm "gieo chữ, giữ nước". Thủ tướng gửi gắm tới các em học sinh: "Hãy học thật tốt, rèn luyện thật tốt, nuôi dưỡng ước mơ, khát vọng lớn, trở thành công dân có ích, góp phần xây dựng quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp, hùng cường".

"Từng ngôi trường mới nơi biên cương không chỉ là nơi gieo con chữ, ươm mầm tri thức, thắp sáng ước mơ, mà còn là biểu tượng của đại đoàn kết toàn dân tộc, của tình cảm và trách nhiệm của Đảng, Nhà nước và nhân dân đối với đồng bào vùng phên dậu.

(Thủ tướng PHẠM MINH CHÍNH)

Kết thúc buổi lễ, Thủ tướng Phạm Minh Chính khẳng định niềm tin: Với tinh thần "đã nói là làm, đã cam kết là phải thực hiện", cùng sự chỉ đạo sát sao của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, đứng đầu là Tổng Bí thư Tô Lâm và sự đồng lòng của toàn xã hội, chương trình xây dựng 248 trường nội trú vùng biên sẽ thành công, mang lại môi trường học tập tốt nhất cho trẻ em nơi địa đầu Tổ quốc, những mầm non tương lai của đất nước. ■

Bão Fung-wong có cường độ mạnh thêm, hướng về khu vực Bắc Biển Đông

Theo Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia, hồi 13 giờ ngày 9.11, vị trí tâm bão ở vào khoảng 14,8 độ Vĩ Bắc; 123,3 độ Kinh Đông, trên vùng biển phía Đông đảo Luzon (Philippines). Sức gió mạnh nhất vùng gần tâm bão mạnh cấp 15-16 (167-201 km/h), giật trên cấp 17. Di chuyển theo hướng Tây Tây Bắc, tốc độ khoảng 25 km/h.

Dự báo, đến 13 giờ ngày 10.11, bão trên vùng biển phía Đông khu vực Bắc Biển Đông với sức gió cấp 13, giật cấp 16. Bão di chuyển theo hướng Tây Tây Bắc, tốc độ khoảng 20-25 km/h. Khu vực ảnh hưởng là vùng biển phía Đông khu vực Bắc Biển Đông, cấp độ rủi ro thiên tai cấp 3. Tiếp đến 13 giờ ngày 11.11, bão trên vùng biển phía Đông khu vực Bắc Biển Đông với cường độ cấp 13, giật cấp 16. Bão di chuyển theo hướng Bắc Tây Bắc, tốc độ từ 10-15 km/h. Khu vực ảnh hưởng là vùng biển phía Đông khu vực Bắc Biển Đông, cấp độ rủi ro thiên tai cấp 3. Cùng với đó, đến 13 giờ ngày 12.11, bão trên vùng biển phía Đông Bắc khu vực Bắc Biển Đông với cường độ cấp 12, giật cấp 15. Bão di chuyển theo hướng Bắc Đông Bắc, tốc độ 10-15 km/h. Khu vực ảnh hưởng là vùng biển phía Đông khu vực Bắc Biển Đông, cấp độ rủi ro thiên tai cấp 3.

Từ 72 đến 120 giờ tiếp theo, bão di chuyển theo hướng Đông Bắc, mỗi giờ đi được khoảng 15-20 km và cường độ tiếp tục suy yếu thêm. Do ảnh hưởng của bão, vùng biển phía Đông khu vực Bắc Biển Đông có gió mạnh cấp 6-7, sau tăng lên cấp 8-10; vùng gần tâm bão đi qua mạnh cấp 11-13, giật cấp 16, sóng biển cao 4-6m, sau tăng lên 6-8m, vùng gần tâm bão 8-10m, biển động dữ dội. Toàn bộ thuyền hoạt động trong các vùng nguy hiểm nói trên đều có khả năng chịu tác động của dông, lốc, gió mạnh, sóng lớn.

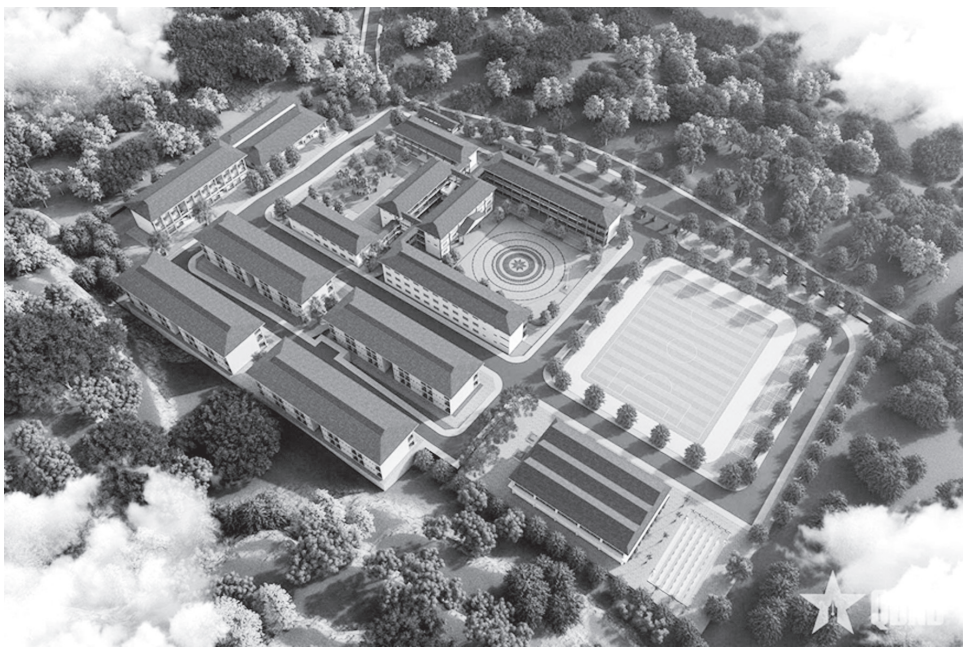
P.V

Một bước tiến dài trong chiến lược phát triển con người

PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Hôm qua 9.11, khi 72 trường phổ thông nội trú liên cấp đồng loạt khởi công tại 14 tỉnh biên giới, người viết tin rằng nhiều người đã cảm nhận đây không chỉ là một sự kiện xây dựng.

Trong tiếng trống khởi công vang lên từ Lạng Sơn tới Điện Biên, từ Hà Tĩnh đến Tây Nguyên, là một nhịp đập mới của quốc gia. Một thông điệp được gửi đi nhẹ nhàng nhưng đầy cảm xúc: Việt Nam đang ưu tiên đầu tư cho điều căn bản nhất - con người, bắt đầu từ những vùng khó nhất, biên cương Tổ quốc.

Phối cảnh Trường phổ thông nội trú liên cấp Tiểu học và Trung học cơ sở tại các xã biên giới đất liền

Ở đây còn là chính sách văn hóa theo nghĩa sâu nhất

Những công trình này trở thành minh chứng sống động cho định hướng phát triển văn hóa, giáo dục, con người ngang tầm với kinh tế, chính trị, xã hội. Một xã biên giới đặc biệt khó khăn có thêm một ngôi trường mới được xây dựng không phải chỉ để có thêm phòng học, mà để tạo ra môi trường nuôi dưỡng phẩm giá, tri thức, sự tự tin, bản sắc của hàng chục nghìn trẻ em, những người chủ tương lai của chính mảnh đất này.

Điều đặc biệt quan trọng của các dự án lần này là tầm vĩ mô và vi mô hòa quyện: Mỗi trường được thiết kế như một "cụm cộng đồng học tập" hoàn chỉnh với phòng học, ký túc xá, bếp ăn, nhà đa năng, thư viện, khối kỹ thuật… theo chuẩn mức độ hai. Việc lựa chọn mô hình liên cấp nội trú cho thấy Nhà nước không còn chỉ tìm cách "xoay sở" với những khó khăn của vùng cao, mà chủ động đưa về đây chuẩn mực tương đương với những gì trẻ em đô thị đang được hưởng. Đã rất lâu rồi, vùng biên mới có một bước đầu tư đồng bộ, bài bản và quy mô như vậy. Một đứa trẻ người Mông, Dao, Thái, Tày, Êđê hay M'nông có thể ở lại trường cả tuần, được học, được chăm, được rèn, được tiếp cận dinh dưỡng, công nghệ, thể thao, nghệ thuật như bạn bè miền xuôi, điều đó mở ra cánh cửa để phá vỡ vòng luẩn quẩn của nghèo, của khoảng cách, của bất bình đẳng cơ hội đã kéo dài nhiều thế hệ.

Từ góc nhìn văn hóa, đầu tư trường nội trú vùng biên không chỉ là chính sách giáo dục mà là chính sách văn hóa theo nghĩa sâu nhất. Bởi ở biên giới, văn hóa không phải câu chuyện của lễ hội hay biểu tượng, mà là nền tảng của an ninh con người, là sức mạnh mềm giữ đất từ gốc. Một cộng đồng muốn vững phải bắt đầu từ những thế hệ trẻ có căn cước vững, tri thức vững, kỹ năng vững và niềm tự hào về bản sắc. Do đó, những ngôi trường này nếu được tổ chức đúng phải là không gian giáo dục, văn hóa tích hợp, nơi tiếng Việt chuẩn đi cùng tiếng mẹ đẻ, nơi tri thức hiện đại đi cùng tri thức bản địa, nơi trẻ em được nhận cả đôi cánh để bay cao lẫn cái rễ để bám sâu vào đất. Chính ở đây, bản sắc các dân tộc không bị hòa tan mà được nuôi dưỡng, lan tỏa và nâng tầm trong môi trường học đường hiện đại. Trường nội trú vùng biên không thể và không nên trở thành một "bản sao đô thị thu nhỏ".

Sân trường cần có không gian để tiếng khèn, tiếng tính tẩu, tiếng trống hội cất lên. Thư viện cần có sách song ngữ. Chương trình ngoại khóa cần có chỗ cho lễ hội truyền thống, nghề thủ công, tri thức bản địa. Khi trẻ em thấy những giá trị của chính dân tộc mình hiện diện trang trọng trong lớp học, các em sẽ có một nền tảng bản sắc mạnh, đủ để hội nhập mà không bị cuốn trôi.

Tạo ra một thế hệ mang căn cước văn hóa mạnh

Ở khía cạnh phát triển, nội trú liên cấp còn là "công cụ bình đẳng hóa cơ hội" mạnh nhất mà Nhà nước có thể trao cho trẻ em vùng khó. Lâu nay, thách thức lớn nhất của giáo dục miền núi không nằm ở chương trình học, mà ở đời sống: Đường đi nguy hiểm, gia đình khó khăn, bữa ăn thiếu thốn, môi trường sinh hoạt không đảm bảo. Khi những yếu tố ấy được giải quyết trong mô hình nội trú khép kín, trẻ em mới có không gian an toàn để phát triển toàn diện.

Đây chính là cách Nhà nước "gánh" những chi phí mà gia đình không thể, qua đó bảo đảm công bằng trong thụ hưởng dịch vụ công, một nguyên tắc xuyên suốt được đặt ra trong quá trình chuẩn bị Đại hội XIV. Từ góc nhìn văn hóa, xã hội, bình đẳng cơ hội cho trẻ em vùng biên chính là chìa khóa để thu hẹp khoảng cách, xóa bỏ định kiến khu vực, tăng cường sự gắn kết dân tộc, và tạo ra cơ sở xã hội bền vững cho một đất nước thống nhất về ý chí và khát vọng.

Không chỉ dừng lại ở giáo dục phổ thông, các trường nội trú liên cấp còn có thể trở thành hạt nhân của chuyển đổi số và công nghiệp văn hóa ở vùng biên. Khi một trường có kết nối Internet ổn định, có phòng máy, thư viện số, phòng STEM, không gian sáng tạo nghệ thuật, năng lực sử dụng công nghệ của học sinh sẽ tăng lên rõ rệt. Từ đó, các em có thể tham gia vào các hoạt động sáng tạo nội dung, làm sản phẩm truyền thông về văn hóa dân tộc, du lịch cộng đồng, nông sản địa phương, những lĩnh vực đang mở ra cơ hội lớn trong kinh tế biên giới. Một học sinh lớp 9 người Mông có thể làm video quảng bá thổ cẩm của bản mình; một em người Êđê lớp 8 có thể giới thiệu lễ hội của buôn làng bằng tiếng Việt và tiếng Anh; một nhóm bạn lớp 10 có thể lập dự án khởi nghiệp du lịch sinh thái. Những điều đó chỉ có thể diễn ra khi nhà trường có hạ tầng, có đội ngũ, có thiết kế chương trình gắn với thực tiễn. Đây chính là cách giáo dục trở thành động lực của kinh tế địa phương, chứ không chỉ là con đường "ra khỏi bản" như trước đây. Trong tầm nhìn dài hạn, giáo dục vùng biên phải là nền tảng để hình thành những công dân số tự tin, có năng lực hội nhập, nhưng vẫn gắn bó và quay về cống hiến cho quê hương.

Tuy nhiên, một hệ thống nội trú tốt không chỉ cần cơ sở vật chất mà cần "đầu tư mềm": Đội ngũ giáo viên, quy trình nuôi, dạy, chăm sóc, và đặc biệt là môi trường văn hóa. Một giáo viên giỏi vùng biên phải vừa là thầy, vừa là anh chị, vừa là người hướng dẫn văn hóa, vừa là nhà tư vấn tâm lý. Việc tuyển chọn, đào tạo và đãi ngộ đội ngũ này cần có chính sách đặc thù: Phụ cấp cao hơn, nhà ở công vụ tốt hơn, cơ chế luân chuyển, kèm cặp với trường đô thị, chương trình bồi dưỡng thường xuyên về văn hóa dân tộc, kỹ năng chăm sóc sức khỏe tâm lý học sinh, giáo dục số, giáo dục kỹ năng sống. Song hành với đó là bộ quy trình chuẩn về an toàn: Dinh dưỡng, vệ sinh, phòng chống bạo lực học đường, an toàn thực phẩm, phòng cháy chữa cháy, ứng phó rủi ro… Một trường nội trú có thể trở thành nơi ươm mầm tương lai, nhưng cũng có thể tạo rủi ro lớn nếu thiếu quản trị. Vì thế, sự hiện diện của gia đình, già làng, lãnh đạo cộng đồng trong các hoạt động của trường là rất quan trọng, để trẻ em không cảm thấy bị tách khỏi môi trường sống quen thuộc.

Điều người viết đánh giá rất cao là cách thức triển khai lần này: Đồng loạt, quy mô lớn, có sự hiện diện trực tiếp của Thủ tướng và các Phó Thủ tướng tại nhiều điểm cầu. Điều này tạo ra động lực chính trị mạnh, làm rõ quyết tâm của Nhà nước trong việc đưa vùng khó lên ngang bằng về cơ hội. Nó cũng tạo ra "áp lực tích cực" đối với bộ máy triển khai ở Trung ương và địa phương: Tiến độ không thể chậm, chất lượng không thể thấp, tiêu chuẩn không thể linh hoạt tùy tiện. Sự đồng thuận xã hội sẽ hình thành nhanh chóng khi người dân nhìn thấy công trình khởi công, khi báo chí đồng loạt đưa tin, khi trẻ em vùng biên háo hức chờ ngày bước vào trường mới. Đây cũng là cách truyền thông chính sách hiệu quả: Tác động tới cảm xúc xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân vào những điều Nhà nước đang làm.

Sự kiện đồng loạt khởi công này, xét ở tầm tư duy chiến lược, còn mở ra một thông điệp quan trọng cho Đại hội XIV: Muốn phát triển nhanh và bền vững, phải đặt ưu tiên cao nhất vào con người, nhất là những nhóm yếu thế, những vùng khó khăn. Văn hóa, con người, giáo dục không phải là phần "phụ trợ" cho kinh tế, mà là phần quyết định chất lượng của mọi chiến lược phát triển. Khi một đứa trẻ vùng biên có thể học ngoại ngữ, kỹ năng số, kỹ năng xã hội, có thể tự tin giao tiếp liên văn hóa, có thể tự hào về bản sắc của dân tộc mình, thì nền tảng xã hội cho phát triển bền vững được củng cố từ gốc. Khi ấy, biên cương không còn là "phên dậu" theo nghĩa phòng thủ, mà là không gian phát triển, sáng tạo, giao lưu và hội nhập. Một đất nước chỉ vững khi vùng biên vững. Một chiến lược phát triển chỉ đúng khi con em vùng khó được hưởng lợi đầu tiên.

Dù vẫn còn nhiều thách thức phía trước, từ quản trị nội trú, chất lượng đội ngũ, an toàn thực phẩm, đến duy trì bản sắc văn hóa nhưng những thách thức ấy không thể làm lu mờ một sự thật: Chúng ta đang đi đúng hướng. Sự đồng bộ, quyết liệt và quy mô của chương trình lần này là điều mà lâu nay giáo dục vùng cao vẫn chờ đợi. Khi trường lớp mới hình thành, khi ký túc xá sáng đèn, khi những buổi sinh hoạt văn nghệ dân gian vang lên, khi những lớp học tin học, ngoại ngữ trở thành bình thường ở vùng biên, thì khoảng cách phát triển sẽ được thu hẹp không chỉ bằng con số, mà bằng sự thay đổi trong ánh mắt, nụ cười, khát vọng của trẻ em.

Và cũng từ đây, chúng ta có thể hình dung một tương lai gần: Những thanh niên dân tộc thiểu số trưởng thành từ các trường nội trú này, tự tin bước vào đại học, giáo dục nghề nghiệp, khởi nghiệp, trở thành kỹ sư nông nghiệp thông minh, hướng dẫn viên du lịch cộng đồng, nghệ nhân trẻ, chuyên gia số… và rồi quay lại chính vùng đất của mình để góp phần kiến tạo sự phát triển mới. Khi đó, chính sách không chỉ tạo ra công trình, mà tạo ra thế hệ, một thế hệ mang căn cước văn hóa mạnh, có kỹ năng hiện đại, có khát vọng vươn lên, và có trách nhiệm với quê hương. ■

Những giây phút "sinh tử" giữa biển

● NHƯ ĐỒNG

Ba con người nhỏ bé giữa sóng gió biển khơi đã may mắn thoát khỏi lưỡi hái tử thần một cách diệu kỳ và sống sót trở về sau gần 48h lênh đênh trên biển.

Vượt qua biển cả và trận cuồng phong của cơn bão số 13, ông Phan Duy Quang, Lê Văn Sanh và ông Dương Quang Cường ở thôn Tây An Vĩnh, đặc khu Lý Sơn (Quảng Ngãi) đã sống sót trở về trong niềm vui, xúc động của gia đình, người thân và nhân dân trên đảo Lý Sơn.

Vật lộn với cuồng phong

Đang điều trị tại Trung tâm Quân - Dân y đặc khu Lý Sơn, ông Phan Duy Quang, người được tàu Hải Nam 39 cứu lúc 8h45 ngày 8.11 kể lại: Khoảng 15h ngày 6.11, ông nhận tin ông Dương Quang Cường vì bực tức chuyện gia đình đã nhảy xuống cầu cảng Lý Sơn. Ngay lập tức, ông cùng ông Lê Văn Sanh lên thúng câu ra biển cứu người.

Do ảnh hưởng của bão số 13, thời điểm đó vùng biển Lý Sơn có sóng gió rất dữ dội. Sau khi vớt được ông Cường, chiếc thúng câu chở ba người bị cuốn trôi ra xa bờ. Mọi nỗ lực ứng cứu của người dân địa phương bất thành. Sóng dữ dội khiến thúng càng trôi nhanh. "Chúng tôi mặc áo phao, bám chặt vào thúng đợi tàu ra cứu. Tuy nhiên sóng lớn quá, thuyền không tiếp cận được nên thúng cứ thế trôi dạt ra biển. Khoảng 2h sau, đảo Lý Sơn đã bị hút trong màn mưa trắng trời. Trời bắt đầu sập tối, sóng gió nổi lên, lúc này tôi liên tục động viên hai người còn lại cố gắng bám chặt vào thúng đừng để sẩy tay", ông Quang nói.

Đến khoảng 20h ngày 6.11, chiếc thúng không thể trụ nổi trước các đợt sóng dữ dội của bão số 13, thúng bị lật úp, lúc này ba người bám vào nhau trôi dạt trên biển. Chỉ một lúc sau, ông Cường đuối sức nên bị sóng hất tung. Ông Quang bất lực nhìn ông Cường mất hút trong màn đêm. "Anh Cường trôi mất chỉ còn tôi và Sanh bám vào nhau. Tôi động viên Sanh phải cố gắng nhưng đến gần nửa đêm thì nó cũng đuối sức, rồi chúng tôi lạc mất nhau", ông Quang kể lại. Phải chống chọi với gió bão, ông Quang cũng kiệt sức. Ông mỗi lúc khát, lại ngửa mặt lên trời uống nước mưa rồi uống thêm từng ngụm nước biển. "Do biển động nên có một số loài cá nhỏ bị sóng đánh chết trôi nổi trên mặt biển, tôi vớt ăn để lấy sức rồi tìm cách bơi vào đất liền", ông Quang nói.

Trôi dạt đến rạng sáng 7.11, ông Quang thấy chiếc tàu chở hàng xuất hiện trong tầm mắt. Hy vọng được cứu sống bùng lên, ông dùng hết sức bơi về phía tàu để kêu cứu. Tuy nhiên sóng lớn, người trên tàu không ai phát hiện. Cứ suốt ngày hôm đó, rất nhiều tàu qua lại nhưng không ai nhìn thấy ông. Suốt 24h sau đó ông tiếp tục trôi dạt và cố giữ mình nổi trên mặt nước. Sau khi được tàu Hải Nam 39 cứu lúc 8h45 ngày 8.11 và được tàu An Vĩnh Express đón ông Quang, ông đề nghị tìm kiếm hai người còn lại. "Thật ra tôi cũng không nhớ rõ vị trí lắm, chỉ biết là khoảng 3h sáng 8.11, thì tôi và anh Sanh bị sóng đánh tách nhau ra, còn anh Cường đã bị cuốn đi trước đó. Tôi nghĩ anh Sanh vẫn ở gần khu vực lúc bọn tôi bị tách ra. Vì vậy, khi vừa tỉnh lại, tôi đã nhờ tàu tiếp tục tìm kiếm, mong sao còn kịp cứu".

Hành trình sống sót kỳ diệu

Kể lại hành trình lênh đênh trên biển, ông Lê Văn Sanh cho biết: "Tôi vớt được một nửa quả táo đã thối và một nửa chai nước có ghi chữ Trung Quốc trôi lênh đênh trên biển. Cả hai ngày, chỉ có táo và ít nước cầm hơi".

Ông Sanh nói: "Càng về đêm khuya, sóng càng lớn. Trong hoàn cảnh đó chỉ biết động viên anh em phải cố gắng đi gần nhau. Nghĩ còn vợ con, nên phải cố gắng sống. Nhiều khi nhìn thấy núi, thấy đất liền ở xa, lại tự nhủ phải vượt qua, vì vợ con mình đang chờ". Khi nhìn thấy một tàu hàng đi qua, nghĩ rằng đó là tàu đang tìm kiếm mình, cả ba cố gắng vẫy tay kêu cứu, nhưng tàu không nhìn thấy. "Anh Quang và anh Cường đã say sóng nằm trên thúng, em cố gắng giữ thúng hơn một tiếng rưỡi liền, động viên mọi người cố gắng lên. Cơn sóng lớn ập tới, thúng chìm, cả ba người bị sóng tách ra. Khi đã đuối sức, anh Quang nói là các em cứ bơi đi chứ anh không còn sức nữa, rồi bắt đầu cả ba tách ra, thả xuôi theo dòng nước", ông Sanh kể. "Trong lòng lúc ấy chỉ biết khấn cầu ông Nam Hải, cầu bà Thiên Y A Na, cầu Quan Thế Âm Bồ Tát phù hộ cho cả ba anh em được sống sót", ông Sanh xúc động.

Ông Lê Văn Sanh là người được tàu An Vĩnh Express cứu vớt khi đang tìm kiếm hai người dân bị mất tích tại vị trí 14°26'N - 109°16'E (Nam Đông Nam đảo Lý Sơn 56 hải lý). Tình trạng sức khỏe ông Sanh ổn định.

Vỡ òa cảm xúc

Tối 8.11, khi chiếc tàu khách An Vĩnh Express đưa ông Quang và ông Sanh cập cảng Bến Đình, đặc khu Lý Sơn, hàng trăm người dân đã đứng đợi sẵn. Người khóc, người cười, ôm chầm lấy nhau. Họ không tin vào phép màu trước mắt rằng giữa biển động dữ dội trong cơn bão mà cả hai người lại có thể trở về bình an.

Đến 23h cùng ngày, ông Dương Quang Cường, người cuối cùng trong ba người được cứu sau khi bị sóng biển cuốn trôi đã về đến đặc khu Lý Sơn. Chị Nguyễn Thị Thiện - một người dân Lý Sơn chia sẻ: "Suốt gần hai ngày nay cả đảo không ai ngủ được. Ai cũng cầu trời khấn Phật, mong biển thương người. Giờ họ sống trở về bà con trên đảo ai ai cũng nhắc đến hai chữ "phép màu"". Anh Phạm Văn Mịnh xúc động nói: "Giữa ngày biển động dữ dội, sóng cao, việc ba con người nhỏ bé có thể sống sót sau gần 48 tiếng lênh đênh giữa biển là điều gần như không thể. Giữa bão gió, biển động dữ dội, có ai dám nghĩ tới phép màu… mà nay phép màu đó lại có thật".

Bà Trần Thị Lào vợ ông Phan Duy Quang nghẹn ngào: "Trực tiếp chứng kiến thúng trôi ra xa giữa lúc sóng dữ dội lòng tôi thắt lại, nước mắt tuôn trào… Nghe tin chồng còn sống được cứu tôi ôm hết người này đến người kia khóc, nghĩ chồng mình như tái sinh lại". Ông Nguyễn Văn Huy, Chủ tịch UBND đặc khu Lý Sơn xúc động nói: "Cả ba người trên thuyền thúng bị sóng bão số 13 đánh trôi dạt chiều 6.11 đều đã trở về an toàn. Trong bão gió, sóng lớn như thế mà họ vẫn còn sống, đúng là một phép màu. Hiện cả ba đang được theo dõi sức khoẻ tại Trung tâm Y tế Quân - Dân y". ■

Chiều 6.11, sau khi nhận tin báo vụ việc, lực lượng chức năng đã huy động tàu Thành Tâm (số hiệu VT 0035) do ông Đặng Văn Thành (53 tuổi) làm thuyền trưởng, tổ chức tìm kiếm. Đến 17h50 cùng ngày, do điều kiện thời tiết xấu, công tác này buộc phải tạm dừng. Tàu Thành Tâm quay về cảng Bến Đình neo đậu thì bị sóng đánh chìm trong đêm.

Đến trưa 7.11, máy bay trực thăng của Sư đoàn 372 (Quân chủng Phòng không - Không quân) được huy động từ Đà Nẵng ra vùng biển Lý Sơn để tìm kiếm ba người mất tích. Nhiều tàu vận tải, tàu cá, tàu khách của Lý Sơn cũng quần thảo trên biển nhưng vẫn không có kết quả. Trải qua đủ cung bậc cảm xúc, từ lo lắng, hồi hộp, hy vọng rồi thất vọng, cuối cùng người dân Lý Sơn vỡ òa trong niềm vui sướng khi cả ba đều sống sót trở về.

Ông Phan Duy Quang và Lê Văn Sanh về đến đặc khu Lý Sơn trong sự vui mừng của người dân đất đảo

Ông Lê Văn Sanh lúc được phát hiện trên biển

Ba người được chăm sóc y tế sau hai ngày đêm lênh đênh trên biển

GIỚI THIỆU DU LỊCH VIỆT NAM TẠI MỸ:

Từ chiến lược quảng bá đến tầm nhìn hợp tác bền vững

● THU THẢO - PHƯƠNG NGUYÊN *(từ Mỹ)*

Thị trường Mỹ từ lâu được xem là "mỏ vàng" của du lịch thế giới, nơi hội tụ nhóm khách có mức chi tiêu cao, gu trải nghiệm phong phú và sức lan tỏa mạnh về truyền thông. Với tầm nhìn chiến lược, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đang từng bước tiếp cận sâu hơn thị trường này bằng cách làm mới nội dung, đa dạng hình thức xúc tiến, đồng thời xây dựng thương hiệu du lịch Việt Nam gắn với văn hóa, trải nghiệm và giá trị bền vững.

Biểu diễn nghệ thuật truyền thống Việt Nam tại chương trình

Không gian tăng trưởng giàu tiềm năng

Trong bức tranh du lịch quốc tế, Mỹ luôn nằm trong nhóm thị trường trọng điểm của Việt Nam. Theo thống kê của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, chỉ trong 9 tháng đầu năm 2025, lượng khách Mỹ đến Việt Nam đạt hơn 623.000 lượt. Dù con số này chưa tương xứng với quy mô dân số và năng lực chi tiêu của người Mỹ, nhưng lại thể hiện rõ sức hấp dẫn và dư địa phát triển.

Du khách Mỹ có đặc trưng tiêu dùng nổi bật đó là thời gian lưu trú trung bình 12 ngày, chi tiêu khoảng 150 - 200 USD/ngày, cao hơn hẳn mức trung bình 118 USD của khách quốc tế. Họ ưa chuộng sản phẩm du lịch cao cấp, đề cao yếu tố trải nghiệm và bản sắc văn hóa. Với xu hướng chi trả cho "trải nghiệm đáng nhớ" thay vì "dịch vụ thuần túy", đây là phân khúc khách phù hợp nhất để Việt Nam định vị các sản phẩm du lịch chất lượng cao. Việt Nam hiện cũng đang phát triển mạnh các phân khúc du lịch cao cấp như nghỉ dưỡng sang trọng, du lịch golf, MICE, chăm sóc sức khỏe và du lịch bền vững - những sản phẩm đặc biệt phù hợp với du khách Mỹ.

Quan hệ song phương Việt Nam - Mỹ sau khi nâng cấp lên Đối tác Chiến lược Toàn diện (tháng 9.2023) đã mở ra giai đoạn mới, thúc đẩy hợp tác kinh tế, thương mại và giao lưu nhân dân. Trong dòng chảy ấy, du lịch trở thành "cầu nối mềm", vừa mang ý nghĩa kinh tế, vừa góp phần tăng cường hiểu biết và gắn kết văn hóa giữa hai dân tộc.

Từ ngày 1-13.11, Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Thị Hoa Mai dẫn đầu đoàn công tác sang Mỹ, triển khai chuỗi chương trình quảng bá du lịch Việt Nam tại Washington D.C., New York và Boston. Đây là ba trung tâm quyền lực và sáng tạo lớn của nước Mỹ, đại diện cho các khu vực có thị trường khách và đối tác du lịch quan trọng nhất.

Công tác xúc tiến hướng đến trải nghiệm thực tế và hợp tác song hành. Tại mỗi điểm tổ chức sự kiện, không gian sự kiện được thiết kế như một "bức tranh văn hóa sống động": Âm nhạc dân tộc, biểu diễn nghệ thuật truyền thống, ẩm thực Việt Nam cùng những câu chuyện du lịch được kể bằng hình ảnh, cảm xúc và tương tác.

Hơn 25 doanh nghiệp du lịch, khách sạn, khu nghỉ dưỡng hàng đầu Việt Nam đã tham gia các phiên kết nối (B2B) với đối tác Mỹ. Sự kết hợp giữa quảng bá điểm đến và giao thương trực tiếp giúp định hình phương thức xúc tiến mới, đặt hiệu quả hợp tác lên hàng đầu. Bên cạnh đó, các tiết mục biểu diễn nghệ thuật truyền thống, kết nối truyền thông và trải nghiệm sản phẩm giúp gia tăng mức độ nhận diện của du lịch Việt Nam trong mắt công chúng Mỹ.

Thông điệp "Vietnam: A World of Experiences, Exceptional Value" - "Việt Nam: Thế giới của những trải nghiệm, giá trị vượt trội", được lựa chọn làm chủ đề xuyên suốt, thể hiện tinh thần quảng bá thế hệ mới: Thay vì cạnh tranh bằng giá rẻ, Việt Nam khẳng định bằng giá trị trải nghiệm. Đây là bước chuyển quan trọng, cho thấy du lịch Việt Nam đang dịch chuyển từ tư duy quảng bá thông thường sang truyền thông chiến lược, lấy nội dung và cảm xúc làm trung tâm.

Một Việt Nam chân thực, thân thiện, giàu trải nghiệm

Phó Cục trưởng Nguyễn Thị Hoa Mai khẳng định, Việt Nam hội tụ ba lợi thế nổi bật để trở thành điểm đến hấp dẫn với du khách Mỹ. Trước hết là sự chân thực. Việt Nam được đánh giá cao về an ninh, an toàn và môi trường du lịch thân thiện. Việt Nam sở hữu 9 Di sản Thế giới được UNESCO công nhận (6 di sản văn hóa, 2 di sản thiên nhiên và 1 di sản hỗn hợp) cùng 16 di sản văn hóa phi vật thể, tạo nên nguồn tài nguyên đặc sắc để phát triển sản phẩm du lịch văn hóa - di sản. Từ Vịnh Hạ Long, Phố cổ Hội An, Cố đô Huế đến Sa Pa, Đà Lạt hay đồng bằng sông Cửu Long, mỗi vùng đất là một "mạch kể chuyện" riêng mà du khách có thể chạm vào chiều sâu văn hóa, thiên nhiên và con người Việt Nam.

Ẩm thực Việt Nam cũng đầy sức hút với du khách. Phó Cục trưởng Nguyễn Thị Hoa Mai chia sẻ: "Ở Việt Nam, ẩm thực không chỉ là món ăn, đó là một cách tận hưởng cuộc sống". Các món phở, bánh mì, nem cuốn, hải sản ven biển… đã trở nên quen thuộc với người Mỹ và được coi là cầu nối mềm mang lại cảm xúc gần gũi. Nền ẩm thực lành mạnh, đa dạng và đậm bản sắc giúp Việt Nam tạo dấu ấn khác biệt giữa bản đồ ẩm thực thế giới.

Bên cạnh đó, Việt Nam đang tạo môi trường chính sách thuận lợi để thu hút du khách và nhà đầu tư Mỹ. Chính phủ Việt Nam đã áp dụng thị thực điện tử thời hạn lưu trú 90 ngày, thủ tục nhập cảnh thuận tiện và miễn visa 30 ngày cho du khách đến Phú Quốc. Cùng với đó, các doanh nghiệp Mỹ được khuyến khích đầu tư vào khách sạn, khu nghỉ dưỡng, công nghệ du lịch và mô hình phát triển bền vững.

Một điểm nổi bật trong chiến lược xúc tiến mới của Việt Nam là "kể chuyện bằng trải nghiệm". Mỗi sự kiện tại Mỹ được thiết kế như một hành trình khám phá văn hóa, nơi du khách không chỉ nhìn thấy mà còn được cảm nhận Việt Nam qua âm nhạc, hình ảnh và giao lưu.

Tại Washington, Đại sứ Việt Nam tại Mỹ Nguyễn Quốc Dũng nhấn mạnh: "Trong ba thập kỷ qua, hai quốc gia chúng ta đã đạt được những bước tiến vượt bậc trên mọi lĩnh vực. Mối quan hệ giữa Việt Nam và Mỹ chưa bao giờ vững mạnh như hiện nay. Chúng ta đã trở thành bạn bè, đối tác và nay là Đối tác Chiến lược toàn diện".

Hiện Việt Nam là đối tác thương mại lớn thứ 8 của Mỹ, đồng thời là điểm đến đầu tư hấp dẫn với gần 1.500 dự án của doanh nghiệp Mỹ. Bên cạnh đó, khoảng 2,5 triệu người Mỹ gốc Việt và hơn 30.000 du học sinh Việt Nam đang học tập, sinh sống tại Mỹ được xem là "cầu nối tự nhiên" đưa hình ảnh đất nước lan tỏa bằng chính trải nghiệm và tình cảm của họ.

Tại New York, Đại sứ Đỗ Hùng Việt, Trưởng Phái đoàn Thường trực Việt Nam tại Liên Hợp Quốc chia sẻ: "Du lịch là cách để kể câu chuyện của chính mình, câu chuyện về một dân tộc yêu chuộng hòa bình, trân trọng tình hữu nghị và tin tưởng vào sức mạnh của sự thấu hiểu giữa con người với con người". Ông cho biết, khi các Đại sứ tại Liên Hợp Quốc đến Việt Nam, họ đã ấn tượng mạnh với trải nghiệm dạo phố cổ, thưởng thức cà phê trứng và cảm nhận không khí của một đất nước hiện đại năng động, thân thiện.

Thành công của chuỗi chương trình xúc tiến du lịch tại Mỹ thể hiện cho bước tiến mới trong tư duy quảng bá của ngành Du lịch Việt Nam. Thay vì trải rộng, Việt Nam đang tập trung vào thị trường mục tiêu có khả năng chi trả cao, kết hợp đa kênh, đa ngành, đa hình thức. Mỗi chiến dịch đều nhấn mạnh cảnh quan thiên nhiên, di sản và hướng tới câu chuyện văn hóa, con người cùng giá trị trải nghiệm. ■

Khảo sát, liên kết xây dựng sản phẩm tại Lai Châu

Trong khuôn khổ chương trình phối hợp giữa Sở Du lịch Hà Nội và Sở VHTTDL Lai Châu, từ ngày 11-14.11 sẽ diễn ra chương trình khảo sát, liên kết xây dựng sản phẩm du lịch tại tỉnh Lai Châu. Chương trình nhằm đánh giá tiềm năng, thực trạng và định hướng phát triển du lịch địa phương, đặc biệt là các sản phẩm du lịch đặc thù như du lịch cộng đồng, du lịch nông nghiệp, du lịch sinh thái và du lịch văn hóa gắn với bản sắc dân tộc thiểu số.

Theo Kế hoạch, đoàn sẽ đến khảo sát bản Sin Suối Hồ, điểm đến du lịch cộng đồng ASEAN của đồng bào Mông; bản Sì Thâu Chải, bản du lịch cộng đồng người Dao; cầu kính Rồng mây; cổng trời Ô Quy Hồ, động Pusamcap… cùng nhiều khu, điểm du lịch đang thu hút khách. Đoàn khảo sát cũng sẽ tham dự Toạ đàm "Đánh giá tình khả thi trong xây dựng tour du lịch kết nối Lai Châu - TP Hà Nội dành cho thị trường khách inbound (quốc tế)" .

Bên cạnh việc khảo sát, đoàn cũng trao đổi với Sở VHTTDL Lai Châu về công tác quảng bá, xúc tiến và đào tạo nguồn nhân lực du lịch, đề xuất các giải pháp nhằm đưa Lai Châu trở thành điểm đến hấp dẫn của vùng Tây Bắc, gắn với các tuyến du lịch quốc gia và quốc tế.

ĐINH VŨ

Thể hiện tinh thần khát vọng vươn mình mạnh mẽ của dân tộc

● **HIỀN NGUYỄN** ***(thực hiện)***

Trao đổi với Báo *Văn Hóa*, PGS.TS Vũ Văn Phúc - nguyên Tổng Biên tập Tạp chí *Cộng sản* đánh giá, các dự thảo văn kiện Đại hội XIV của Đảng có nhiều điểm mới, thể hiện tinh thần khát vọng vươn mình mạnh mẽ của dân tộc trong kỷ nguyên mới. Điều cần tiếp tục nhấn mạnh là làm sao để khơi dậy và phát huy cao nhất nguồn lực con người Việt Nam - yếu tố then chốt của mọi chiến lược phát triển, biến khát vọng "hùng cường, phồn vinh, hạnh phúc" thành hiện thực.

PGS.TS Vũ Văn Phúc, nguyên Tổng Biên tập Tạp chí *Cộng sản*

● **P.V:** *Thưa ông, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã thống nhất lấy chủ đề Đại hội XIV là: "Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng chung sức, đồng lòng quyết tâm thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030; tự cường, tự tin tiến mạnh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội", ông đánh giá chủ đề này có ý nghĩa như thế nào?*

- PGS.TS Vũ Văn Phúc: Chủ đề Đại hội XIV có hai vế rất rõ ràng và hai vế có mối quan hệ biện chứng với nhau, là tiền đề, điều kiện của nhau; là hai bước, hai nấc thang, là hai mặt của một thể thống nhất phải tiến hành song song, đồng thời. Và cả hai vế, hai mặt đều có một điểm chung mấu chốt, một điểm chung mang tính quyết định là "Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng".

"Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng" cả nước, cả dân tộc, cả hệ thống chính trị, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta chung sức, đồng lòng quyết tâm thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030": "Kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng; là nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao"; đồng thời "Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng" dân tộc ta, nhân dân ta, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, cả hệ thống chính trị, hơn 100 triệu người như một "tự cường, tự tin tiến mạnh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội".

"Chung sức, đồng lòng quyết tâm thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030" là tiền đề, điều kiện rất quan trọng để "tự cường, tự tin tiến mạnh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội"; đồng thời "tự cường, tự tin tiến mạnh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội" là nền tảng, là cơ sở vững chắc, là mục tiêu, định hướng chiến lược để cả dân tộc, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân có động lực, có quyết tâm chính trị cao, có hành động quyết liệt "chung sức, đồng lòng quyết tâm thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030".

"Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng", dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, sự quản lý, điều hành hiệu quả của Chính phủ và chính quyền các cấp, sự đồng hành của Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp, sự chung sức, đồng lòng với quyết tâm rất cao, nỗ lực rất lớn của toàn dân, của cả dân tộc thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030 là nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; đồng thời toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, cả hệ thống chính trị, cả dân tộc song song, vững vàng "tự cường, tự tin tiến mạnh trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc vì hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội".

● *Ông đánh giá như thế nào về dự thảo các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng đang được đưa ra lấy ý kiến toàn dân?*

- Dự thảo các văn kiện trình Đại hội XIV là kết tinh trí tuệ, ý chí, khát vọng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, thể hiện tầm nhìn chiến lược và tư duy phát triển mới trong kỷ nguyên chuyển đổi sâu sắc của thế giới. Đại hội XIV được xem là dấu mốc đặc biệt quan trọng, bởi đây là Đại hội "bước ngoặt" sau 40 năm đổi mới, mở ra thời kỳ tự cường, tự chủ chiến lược và phát triển bền vững của dân tộc.

Điểm mới của các dự thảo văn kiện lần này là sự nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá khách quan tình hình, nhận diện đúng thách thức và thời cơ, từ đó đề ra quan điểm, mục tiêu và giải pháp phát triển nhanh, bền vững, chủ động, tự chủ và chất lượng cao.

● *Ông có thể cho biết rõ hơn về những điểm mới trong dự thảo các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng để thấy rõ tầm nhìn, định hướng phát triển đất nước trong giai đoạn mới, cũng như sự kế thừa và đổi mới trong tư duy lãnh đạo, quản lý của Đảng.*

- Văn kiện cũng thể hiện tư duy mới trong mô hình tăng trưởng mới. Đó là tiếp tục chủ động, tích cực, đẩy mạnh hội nhập quốc tế sâu rộng, hiệu quả nhằm huy động cao nhất nguồn lực bên ngoài, bảo vệ lợi ích quốc gia - dân tộc và mở rộng thị trường.

Bên cạnh đó là lấy khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số là động lực chính, hình thành các chuỗi giá trị mới; coi kinh tế tư nhân là một trong những động lực quan trọng nhất, tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước đối với kinh tế tư nhân. Đồng thời khẳng định rõ yêu cầu xây dựng nền giáo dục quốc dân hiện đại, ngang tầm khu vực và thế giới để đào tạo nhân lực chất lượng cao đáp ứng nhanh yêu cầu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư… cũng như thực hiện chủ trương, chính sách chăm sóc sức khoẻ toàn dân và nâng cao đời sống, hạnh phúc của nhân dân.

Riêng về phát triển kinh tế, các văn kiện Đại hội Đảng đã xác lập mô hình tăng trưởng mới, cơ cấu lại nền kinh tế, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa… để đạt mục tiêu tốc độ tăng trưởng tổng sản phẩm trong nước (GDP) bình quân cho giai đoạn 2026-2030 từ 10%/năm trở lên. Đồng thời, dự thảo Báo cáo chính trị Đại hội XIV nhấn mạnh việc định hình mối quan hệ hữu cơ giữa Nhà nước - thị trường - xã hội, để qua đó nâng cao tính minh bạch, khách quan và khả năng kiểm soát rủi ro và tối ưu hóa kết quả phân bổ nguồn lực cho tăng trưởng kinh tế.

Đặc biệt, dự thảo Báo cáo chính trị Đại hội XIV xác định: "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn, tự đổi mới để Đảng ta thật sự là đạo đức, là văn minh", cũng như triển khai mô hình điểm về các tỉnh "xã hội chủ nghĩa", các xã "xã hội chủ nghĩa". Đây là nội dung mới, lần đầu tiên chủ trương xây dựng Đảng văn minh được xác định là một nhiệm vụ chiến lược, có tính hệ thống và cụ thể hóa trong văn kiện đại hội Đảng. Đây không chỉ là sự kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh, mà còn là định hướng thực hành chủ nghĩa xã hội trong đời sống thực tiễn của nhân dân.

Tôi cho rằng các văn kiện đã thể hiện tinh thần khát vọng vươn mình mạnh mẽ của dân tộc trong kỷ nguyên mới. Điều cần tiếp tục nhấn mạnh là làm sao để khơi dậy và phát huy cao nhất nguồn lực con người Việt Nam - yếu tố then chốt của mọi chiến lược phát triển.

● *Với tầm nhìn chiến lược sau năm 2030, ông kỳ vọng gì vào định hướng phát triển của đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng?*

- Giai đoạn 2025-2030 là thời kỳ bản lề, có ý nghĩa quyết định trong việc hiện thực hóa tầm nhìn đến năm 2045 - kỷ niệm 100 năm thành lập nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Từ nay đến năm 2030, Việt Nam phấn đấu trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao và đến năm 2045 là nước phát triển, thu nhập cao, xã hội chủ nghĩa.

Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh, thế giới đang trong thời kỳ thay đổi có tính thời đại, từ nay đến năm 2030 là giai đoạn quan trọng nhất để xác lập trật tự thế giới mới, đây cũng là thời kỳ cơ hội chiến lược quan trọng, giai đoạn nước rút của cách mạng Việt Nam để đạt mục tiêu chiến lược 100 năm dưới sự lãnh đạo của Đảng, tạo tiền đề vững chắc đạt mục tiêu 100 năm thành lập nước. Sự biến chuyển có tính thời đại đem đến thời cơ, thuận lợi mới, đồng thời cũng có nhiều thách thức, trong đó mặt thách thức nổi trội hơn và thời cơ mới còn có thể xuất hiện trong khoảnh khắc giữa những thay đổi đột biến trong cục diện thế giới.

Vì thế, để hiện thực hóa mục tiêu đó, cả dân tộc phải "chung sức, đồng lòng với quyết tâm cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt, tự cường, tự tin, tự chủ", dựa vào sức mạnh nội sinh là chính, đồng thời tranh thủ tối đa nguồn lực bên ngoài.

Tôi tin rằng, dưới lá cờ vẻ vang của Đảng, ý Đảng hòa quyện với lòng dân, khát vọng xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội sẽ trở thành hiện thực. Đây là thời điểm "hội tụ" tổng hòa các lợi thế, sức mạnh để đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc tiếp sau kỷ nguyên độc lập, tự do, xây dựng chủ nghĩa xã hội và kỷ nguyên đổi mới.

● *Xin cảm ơn ông!*

Bảo tàng "đánh thức" tiềm năng kinh tế đêm

● DIÊN VỸ

Sau di tích Hỏa Lò, Hoàng thành Thăng Long, Văn Miếu - Quốc Tử Giám, đền Ngọc Sơn…, sản phẩm văn hóa du lịch mới ra mắt tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam với tên gọi "Đêm Bảo tàng" một lần nữa cho thấy "trend" thịnh hành trong trải nghiệm của công chúng tại các điểm đến di tích, bảo tàng nổi tiếng.

"Đêm Bảo tàng" cũng là một hướng đi hiệu quả để các di tích, bảo tàng tự làm mới mình và đến gần hơn với công chúng. Không còn đóng đinh hoạt động trong giờ hành chính, khi thành phố lên đèn cũng là lúc các bảo tàng kiêu sa, lộng lẫy đón chào du khách.

> *Chúng ta đã chứng kiến nhiều sản phẩm du lịch đêm tại các di tích, bảo tàng gặt hái thành công, như di tích Nhà tù Hỏa Lò, Hoàng thành Thăng Long, Văn Miếu - Quốc Tử Giám, đền Ngọc Sơn… "Đêm Bảo tàng" có thể coi là một đột phá của Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, thay đổi thói quen cũ, tạo động lực và cảm hứng cho việc hình thành các sản phẩm du lịch ban đêm, tạo thêm sản phẩm trải nghiệm mới, hấp dẫn hơn.*
>
> **(PGS TS BÙI HOÀI SƠN)**

Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam mở cửa đón du khách tham quan về đêm

Nghe bảo tàng kể chuyện về đêm

"Đêm Bảo tàng" được tổ chức theo mô hình hợp tác công - tư, hướng đến khai thác hiệu quả nguồn lực xã hội hóa để phát triển công nghiệp văn hóa Hà Nội. Đây cũng là lần đầu tiên Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam mở cửa sau 17h, giới hạn số lượng khách nhằm đảm bảo chất lượng và duy trì không gian thưởng lãm nghệ thuật đúng nghĩa.

Ông Nguyễn Anh Minh, Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam cho biết, "Đêm Bảo tàng" là ý tưởng đã được ấp ủ từ lâu, với định hướng tạo một sản phẩm du lịch đêm mới mẻ, khai thác tối đa tiềm năng của bảo tàng. Sự tò mò, yêu thích những điều mới mẻ là động lực thúc đẩy du khách đến với bảo tàng về đêm để khám phá những ẩn số, qua đó giúp thúc đẩy nền công nghiệp văn hóa sáng tạo. Đã từng đến bảo tàng nhiều lần vào ban ngày, nhưng với nhiều du khách mê trải nghiệm, khám phá thì bảo tàng đêm chính là một cánh cửa thú vị, khi từng hiện vật, cách thức bài trí cùng các hoạt động triển lãm, vẽ tranh, nghe nhạc… cùng hòa quyện để kể câu chuyện đầy sức hút của mình. Sự thu hút của "Đêm Bảo tàng" là chỉ với một điểm đến, người dân và du khách được tùy chọn tham gia các trải nghiệm văn hóa nghệ thuật đan xen, xuyên suốt theo chủ đề nhất định. Chủ đề và nội dung của các hoạt động được thay đổi qua mỗi tháng cũng góp phần mang lại trải nghiệm mới mẻ, phù hợp với chuyển động bốn mùa và nhịp sống năng động Thủ đô.

"Dưới ánh đèn lung linh, những tác phẩm mỹ thuật của nhiều danh họa nổi tiếng càng trở nên cuốn hút người xem. Tâm lý yêu thích sự mới mẻ chính là nhân tố mang tính chất kích thích, khiến công chúng yêu hội họa không thể bỏ lỡ cơ hội thưởng lãm, trải nghiệm này", một trong những vị khách đầu tiên của "Đêm Bảo tàng" chia sẻ. Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam Nguyễn Anh Minh cho biết, khám phá nghệ thuật vào ban đêm sẽ mang đến cho du khách thấy những điều khác biệt. Không chỉ có cơ hội ngắm các tác phẩm hội họa đặc sắc, mà còn được lắng nghe câu chuyện đằng sau từng tác phẩm, hòa mình vào không gian âm nhạc cổ điển. "Đêm Bảo tàng" đem lại trải nghiệm khó quên, đầy sâu lắng và tĩnh tại cho du khách giữa nhịp sống sôi động, náo nhiệt bên ngoài.

Du khách tham quan Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam trong "Đêm Bảo tàng"

Tour Hoàng thành Thăng Long về đêm

Khẳng định các sản phẩm văn hóa, du lịch khai thác thời gian ban đêm là bước đi mới mẻ mà nhiều bảo tàng đang theo đuổi, PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên chuyên trách Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội cho rằng, lâu nay nhắc đến các bảo tàng, người dân và du khách vẫn mặc định với suy nghĩ đây là những địa chỉ thường đến trong giờ hành chính. Nhưng trên thực tế, ngoài giờ làm việc, du khách ngày nay có xu hướng dành nhiều thời gian buổi tối để tham quan, giải trí, trong đó có việc đến Bảo tàng để khám phá, trải nghiệm. "Chúng ta đã chứng kiến nhiều sản phẩm du lịch đêm tại các di tích, bảo tàng gặt hái thành công, như di tích Nhà tù Hỏa Lò, Hoàng thành Thăng Long, Văn Miếu - Quốc Tử Giám, đền Ngọc Sơn… "Đêm Bảo tàng" có thể coi là một đột phá của Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, thay đổi thói quen cũ, tạo động lực và cảm hứng cho việc hình thành các sản phẩm du lịch ban đêm, tạo thêm sản phẩm trải nghiệm mới, hấp dẫn hơn", PGS. TS Bùi Hoài Sơn nhận định.

Nhiều ý kiến cho rằng, phát triển các sản phẩm văn hóa, nghệ thuật về đêm không chỉ tạo ra sức hấp dẫn mới mà còn hình thành một thói quen thưởng thức văn hóa mới cho công chúng. Điều này gia tăng thêm sức thu hút và góp phần thúc đẩy phát triển công nghiệp văn hóa. Không gian đặc biệt này về đêm cũng chính là cảm hứng đặc biệt cho du khách, nhất là giới trẻ. Về lâu dài, sản phẩm mở ra hướng đi mới để các bảo tàng khác có thể học hỏi, tổ chức những đêm di sản gắn với nghệ thuật và văn hóa trong tương lai.

Đánh thức những tiềm năng

Mang một diện mạo hoàn toàn khác, khám phá bảo tàng ban đêm có nét đặc trưng và sức hấp dẫn riêng. Trong không gian của ánh sáng, sự tĩnh lặng và những cảm xúc đặc biệt vào buổi tối, trải nghiệm cùng hàng ngàn hiện vật mỹ thuật giá trị càng trở nên có chiều sâu hơn. Nhiều bạn trẻ đến với "Đêm Bảo tàng" không chỉ bởi tò mò mà với mong muốn có khám phá, trải nghiệm mới.

Với những cán bộ bảo tàng, trăn trở để đáp ứng nhu cầu khám phá của du khách cũng là một bài toán khó. Làm thế nào để hàng ngàn hiện vật vốn tĩnh tại bao năm qua sẽ mang đến những góc nhìn mới, trải nghiệm mới cho người xem? Các chủ đề cần khai thác ra sao để có thể luôn mới mẻ, tránh lặp lại nhàm chán? Với chủ đề tháng 10 mang tên "Thu quyến rũ", "Đêm Bảo tàng" mang đến cơ hội khám phá không gian nghệ thuật mới mẻ, tham quan các phòng trưng bày, thưởng lãm những bộ sưu tập hiện vật và tác phẩm quý. Bên cạnh đó là trải nghiệm cùng các nghệ sĩ vẽ tranh chân dung, tranh sơn dầu, sơn mài mỹ nghệ, tranh lụa hay trải nghiệm ứng dụng thuyết minh tự động iMuseum VFA, thực hành thủ

công truyền thống, trải nghiệm in tranh Đông Hồ… Đặc biệt, trong hành trình khám phá nghệ thuật tạo hình, du khách còn được thưởng thức những giai điệu của những bản nhạc lãng mạn, thưởng thức các tiết mục hòa tấu do nghệ sĩ Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam biểu diễn, giao lưu cùng nghệ sĩ khách mời trong không gian nghệ thuật giàu cảm xúc.

Sau chủ đề tháng 10 mang tên "Thu quyến rũ", "Đêm Bảo tàng" sẽ tiếp tục được tổ chức định kỳ vào thứ Sáu cuối cùng mỗi tháng, với "Chuyện phố mùa Đông" (28.11) và "Thương nhớ Mười Hai" (26.12). Trước Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, cách đây vài năm, di tích Nhà tù Hỏa Lò từng tạo ấn tượng với các tour khám phá di tích ban đêm, sau đó là Hoàng thành Thăng Long, đền Ngọc Sơn và di tích Văn Miếu - Quốc Tử Giám. Ông Lê Xuân Kiêu, Giám đốc Trung tâm Hoạt động Văn hóa Khoa học Văn Miếu - Quốc Tử Giám cho biết, tour đêm là một phép thử mang đến hiệu quả và sức thu hút mới với du khách, khi đây là những đối tượng không giới hạn thời gian cho sự khám phá, trải nghiệm. Liên tiếp hai năm liền, Văn Miếu - Quốc Tử Giám cho ra mắt các sản phẩm tour đêm hấp dẫn, với điểm nhấn là các bộ phim 3D mapping "Sử đá lưu danh", "Tinh hoa đạo học", mang đến cảm xúc khi chiêm ngưỡng vẻ lộng lẫy, cuốn hút về đêm tại không gian cổ kính, linh thiêng này.

Khai thác chuỗi hoạt động phát triển sản phẩm du lịch đêm tại Thủ đô với tiêu chí đa dạng, đặc sắc, bền vững, chất lượng cũng là hướng đi mà ngành du lịch Thủ đô xác định trong nhiều năm qua. Nhận định của một số doanh nghiệp và chuyên gia du lịch cho biết, Hà Nội đã có nhiều hoạt động, dịch vụ vào buổi tối phục vụ du khách, tuy nhiên chưa nhiều sản phẩm thực sự hấp dẫn và mang tính đặc trưng. Trong đó, các công ty du lịch đẩy mạnh phối hợp với di tích, bảo tàng nhằm tạo ra trải nghiệm khác biệt cho du khách là một hướng đi hứa hẹn nhiều tiềm năng. Ở chiều ngược lại, cũng đòi hỏi các Bảo tàng, di tích nỗ lực làm mới, thường xuyên xây dựng những sản phẩm hấp dẫn, bao gồm các tour, sản phẩm du lịch đêm.

Các chuyên gia du lịch, văn hóa cũng lưu ý, việc phát triển du lịch đêm sẽ giúp "đánh thức" một số bảo tàng, di tích đang "ngủ yên" trên địa bàn Thủ đô. Sau các sản phẩm của di tích Nhà tù Hỏa Lò, Hoàng thành Thăng Long, Văn Miếu - Quốc Tử Giám hay Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam…, Hà Nội vẫn cần thêm tour du lịch đêm mang bản sắc riêng để tiếp tục thu hút du khách, đặc biệt là khách nước ngoài. ■

Đề xuất khai quật khẩn cấp tàu cổ Cẩm An

Bài, ảnh: KHÁNH CHI

Trung tâm Hội An đề xuất thực hiện các thủ tục để tổ chức khai quật khẩn cấp và bảo quản bước đầu di vật này. Về lâu dài, tiếp tục tổ chức và thực hiện việc nghiên cứu xác định chính xác cấu trúc, niên đại, nguồn gốc, chủ nhân và mối liên hệ của con tàu Cẩm An…

Sáng 8.11, tàu cổ ở khu vực biển Cẩm An, thành phố Hội An trước đây (tạm gọi tàu cổ Cẩm An) bất ngờ nổi lên trở lại trên bãi biển với kích thước, hình dạng rõ ràng, đầy đủ chi tiết hơn. Tuy nhiên, trong chiều cùng ngày, con tàu lại "biến mất" dấu vết, có khả năng bị vùi lấp trở lại dưới lòng biển như trước đây.

Áp dụng các biện pháp bảo vệ tạm thời

Sau đợt mưa lũ lớn do chịu ảnh hưởng của cơn bão số 12, 13 vừa qua, sóng đánh gây sạt lở nghiêm trọng bờ biển đã làm xuất lộ lại di vật tàu đắm (tàu cổ Cẩm An) tại khu vực ven biển Thịnh Mỹ, phường Hội An Tây, TP Đà Nẵng (trước đây là phường Cẩm An, TP Hội An, Quảng Nam). Lần xuất lộ trở lại này cho thấy con tàu rõ ràng hình dáng hơn với kích thước khoảng 18mx5m. Qua quan sát, nhiều phần gỗ đã bị mềm, mủn. So với lần xuất hiện hồi cuối năm 2023, lần này con tàu cổ hiện lên gần như nguyên vẹn.

Sau một thời gian xuất hiện ngắn ngủi, khoảng 15h chiều 8.11, khi thủy triều lên cao, con tàu lại "biến mất" dấu vết, khả năng chìm lấp trở lại dưới biển như trước. Đến sáng qua 9.11, con tàu lại xuất lộ. Ông Phạm Phú Ngọc, Phó Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di sản văn hóa thế giới Hội An (Trung tâm Hội An) cho biết, ngay sau khi tiếp nhận thông tin về việc con tàu cổ xuất hiện trở lại, lực lượng chức năng và các đơn vị chuyên môn đã đến hiện trường để triển khai công tác bảo vệ, tiến hành khoanh vùng, cắm biển cảnh báo và tuyên truyền người dân không tiếp cận, nhằm bảo vệ hiện trạng di sản dưới nước. Đồng thời các chuyên viên của Trung tâm tiến hành ghi nhận, khảo sát hiện trạng để có báo cáo chi tiết với các cơ quan chức năng nhằm có phương án tiếp theo phù hợp với tình hình thực tế.

Trung tâm Hội An đã có báo cáo gửi Sở VHTTDL TP Đà Nẵng về việc xuất lộ di vật tàu đắm tại khu vực ven biển phường Hội An Tây. Từ sau giai đoạn xuất lộ đầu tiên, con tàu tiếp tục bị bồi lấp sâu dưới lớp cát biển. Qua khảo sát và ghi nhận hiện trường vào sáng 8.11, các chi tiết của tàu xuất lộ khá nhiều, chiều rộng tàu đo được hơn 5m, chiều dài phần xuất lộ hiện đo được 17,4m và kích thước chiều dài có thể chưa kết thúc do còn bị vùi lấp dưới cát; các chi tiết giang, ván be, vách ngăn, lô… thể hiện khá rõ. Hiện trạng vị trí con tàu, mực nước biển lên xuống theo ngày kéo theo việc con tàu cũng bị bồi lấp cát rồi xuất lộ thường xuyên. Hiện Trung tâm Hội An đã có một số biện pháp bảo vệ tạm thời như cắm biển cấm vào khu vực vị trí con tàu, liên lạc một số người dân địa phương hỗ trợ trông coi diễn biến bồi lấp của con tàu để thông tin về Trung tâm, đồng thời có văn bản gửi UBND phường Hội An Tây đề nghị địa phương phối hợp theo dõi, có biện pháp bảo vệ; tuyên truyền, vận động người dân và du khách tham gia bảo vệ những vết tích đang phát lộ, không tự ý đào bới tại khu vực này.

Cần được triển khai thực hiện sớm

Trước tình hình bờ biển sạt lở nghiêm trọng, đồng thời việc di vật thường xuyên xuất lộ chịu tác động của các yếu tố thời tiết bất lợi gây ra tình trạng hư hại nếu không có biện pháp bảo quản, vấn đề bảo vệ an toàn hiện trạng khi tàu xuất lộ cũng gặp nhiều khó khăn.

Do đó, Trung tâm Hội An đề xuất thực hiện các thủ tục để tổ chức khai quật khẩn cấp và bảo quản bước đầu di vật này. Về lâu dài, tiếp tục tổ chức và thực hiện việc nghiên cứu để xác định chính xác cấu trúc, niên đại, nguồn gốc, chủ nhân và mối liên hệ của con tàu Cẩm An, từ đó sẽ lập kế hoạch, giải pháp chi tiết cho công tác khai quật và bảo tồn con tàu cùng các hiện vật thu thập được nhằm đảm bảo tính gốc và nguyên vẹn của con tàu cùng các hiện vật được thu thập. Trong đó, công tác khai quật nghiên cứu và bảo tồn trong khi khai quật, bảo tồn hậu khai quật phải được tiến hành đồng thời và nhất quán.

Như *Văn Hóa* thông tin, sáng 26.12.2023, tại khu vực ven bờ biển khu vực Boutique Hoi An Resort thuộc khối Thịnh Mỹ, phường Cẩm An, TP Hội An trước đây, sóng biển đã làm xuất lộ một phần tàu gỗ lớn chôn vùi trong lớp cát ở khu vực ven bờ biển phường Cẩm An. Tháng 2.2024, UBND tỉnh Quảng Nam (cũ) thống nhất chủ trương khai quật khẩn cấp di vật, Trung tâm đã phối hợp với Trường Đại học KHXH&NV, Đại học Quốc gia TP.HCM, Bảo tàng tỉnh Quảng Nam (nay là Bảo tàng Đà Nẵng) thực hiện và hoàn thành khảo sát về di vật tàu đắm này. Kết quả khảo sát và giám định mẫu vật bước đầu cho thấy tàu có kích thước lớn, cấu trúc mạnh mẽ, xây dựng từ loại gỗ có độ bền cao và khả năng chịu lực tốt là gỗ bằng lăng (săng lẻ), kiền kiền và gỗ thông, dùng chất xảm trét ngăn chặn sự xâm nhập của nước vào tàu. Cấu trúc tàu cho phép thực hiện những chuyến hải trình dài ngày như hoạt động thương mại trên biển hoặc hải chiến.

Sáng qua 9.11, tàu cổ Cẩm An xuất lộ trở lại

Vì một số lý do khách quan, kết quả xác định niên đại tuyệt đối bằng C14 của tàu chưa cho kết quả song với vị trí phát hiện con tàu từng nằm sâu trong đất liền, cùng sự tương đồng sâu sắc về các đặc điểm cấu trúc, kỹ thuật thi công cùng vật liệu xây dựng với các con tàu đắm truyền thống Biển Đông đã phát hiện trong vùng biển Đông Nam Á, cho thấy, khả năng cao con tàu có niên đại giữa cuối thế kỷ XIV đến thế kỷ XVI.

Từ báo cáo khoa học này, cơ quan chuyên môn đã đề xuất có giải pháp bảo tồn tàu cổ Cẩm An như nguyên trạng để tránh bị hư hại, biến dạng bởi tác động của môi trường và con người. Lập kế hoạch, khi nào có đủ điều kiện về bảo tồn và phát huy giá trị thì sẽ tái điều tra khai quật, nghiên cứu khảo cổ học, đưa ra phương hướng bảo tồn, phát huy giá trị phù hợp với tính chất và tình trạng bảo quản. Tuy nhiên, từ đó đến nay, con tàu vẫn đang bị cát vùi lấp trở lại dưới biển. Vì nhiều lý do khách quan, các cơ quan chức năng chỉ thực hiện khoanh vùng bảo vệ, chưa thể tiến hành được công tác khai quật vì công tác bảo tồn, bảo quản hiện vật, phát huy giá trị sau khai quật rất khắt khe, tuân thủ những chuẩn mực khoa học, đòi hỏi rất nhiều điều kiện chuyên môn, nhân lực, vật lực, cơ sở hạ tầng,… thậm chí rất tốn kém. Với điều kiện thực tế thời điểm ấy, nếu khai quật xong mà không đảm bảo tốt các công đoạn bảo quản, bảo tồn sẽ dẫn đến hư hại, ảnh hưởng đến di sản khảo cổ học. Thậm chí ảnh hưởng đến việc bảo đảm bảo tồn tính nguyên gốc của di tích dựa trên kết quả khai quật, nghiên cứu khoa học.

"Từ những xuất lộ và qua khảo sát ban đầu, kết quả phân tích, so sánh và nhận xét ở trên cho thấy thuyền Cẩm An là di sản văn hóa dưới nước quan trọng ở Hội An. Để nhận thức rõ hơn các giá trị bản thân con thuyền về nguồn gốc, niên đại, kết cấu và kỹ thuật, chủ nhân, chức năng… không chỉ cần có một dự án khai quật và nghiên cứu kỹ lưỡng được triển khai thực hiện bởi các chuyên gia với sự phối hợp liên ngành, mà còn cần phải có phương án, cách thức quản lý, bảo tồn và phát huy con thuyền được hiệu quả sau khai quật và nghiên cứu", ông Phạm Phú Ngọc thông tin thêm. ■

Trồi sụt như... phim Việt

● **HỒNG HẠNH**

Điện ảnh Việt Nam đang bước vào giai đoạn phân cực chất lượng đỉnh điểm, khi một bên là kỷ lục doanh thu vượt 3.100 tỉ đồng và bên kia là hàng loạt "cú sốc phòng vé" thảm bại. Bức tranh này phản ánh một sự thật không thể phủ nhận: Những bộ phim với cốt truyện chất lượng và cảm xúc chân thật mới có thể trụ vững, còn những tác phẩm thiếu chiều sâu sẽ nhanh chóng bị khán giả quay lưng.

Bộ phim "Cục vàng của ngoại" dù đang dẫn đầu phòng vé phim Việt, nhưng vẫn chưa cán mốc 100 tỉ

Trong bối cảnh thị trường đang ngày càng khắc nghiệt, sự cạnh tranh phòng vé chưa bao giờ gay gắt đến thế, nên chỉ có sự đầu tư đúng đắn về nội dung mới có thể thu hút người xem.

Hố sâu khoảng cách

Tính đến hết Quý III năm 2025, thị trường điện ảnh nước nhà đã xác lập một cột mốc ấn tượng khi tổng doanh thu phòng vé phim Việt đã vượt qua 3.100 tỉ đồng. Thành tích này không chỉ vượt trội mà còn gần gấp đôi kỷ lục 1.900 tỉ đồng của năm 2024. Đặc biệt, có tới 12 tác phẩm đạt doanh thu trên 100 tỉ đồng, con số từng là "giấc mơ" của giới nghề. Với trung bình từ 5-7 phim Việt ra rạp mỗi tháng, "đường đua phòng vé" sôi động chưa từng thấy đã hình thành, minh chứng cho sự tham gia mạnh mẽ của nhà sản xuất và nhà đầu tư vào thị trường nội địa.

Tuy nhiên, đằng sau bức tranh kỷ lục tươi sáng lại là một thực tế khốc liệt: Phim nào thắng sẽ thắng lớn, còn phim kém chất lượng sẽ thua ngay từ những suất chiếu đầu tiên. Sự phân cực đã lên đến đỉnh điểm, thể hiện rõ qua khoảng cách doanh thu (*Mưa đỏ* đạt 714 tỉ đồng trong khi *Tiệm cầm đồ: Có chơi có chịu* chỉ vỏn vẹn 153 triệu)...

Thêm vào đó, hàng loạt cú sốc phòng vé khác càng củng cố sự phân cực này. *Đôi hành xác: Tà thuyết đen trở lại*, dù được đầu tư chỉn chu về bối cảnh, vẫn thất bại nặng nề, phải ngừng chiếu sau 9 ngày và chỉ thu về hơn 2 tỉ đồng. Tương tự, bộ phim sử dụng AI thay thế diễn viên - *Chốt đơn!* - mặc dù gây chú ý về yếu tố công nghệ, song lại bị chỉ trích là "giả và vô hồn", chỉ đạt 5,1 tỉ đồng trước khi rời rạp. Những con số này nhắc nhở rằng, đầu tư kỹ thuật hay bối cảnh chưa đủ, nếu nội dung và cách kể chuyện không thuyết phục.

Dịp Halloween vừa qua đã tạo nên cơn bão phòng vé khi 3 bộ phim nội đồng loạt công chiếu. Tổng doanh thu đạt 35,8 tỉ đồng, ngang với tuần trước, nhưng thứ hạng đã có sự thay đổi đáng kể. *Cải mả* (đạo diễn Thắng Vũ) tận dụng đúng chủ đề mùa lễ hội để giành vị trí đầu bảng, thu về 8,39 tỉ đồng trong 3 ngày cuối tuần, nâng tổng doanh thu lên 11,5 tỉ đồng. Thành công này đã làm giảm doanh thu của các tác phẩm khác. *Cục vàng của ngoại*, sau hai tuần dẫn đầu, giảm gần 50%, chỉ đạt 6,68 tỉ đồng vì phải chia sẻ suất chiếu. Đáng chú ý là sự thất bại của *Bịt mắt bắt nai*, bộ phim 16+ về ngoại tình và cảnh nóng không được khán giả ủng hộ và chỉ thu về 355 triệu đồng, cay đắng rời khỏi top 10. Sự sụp đổ này cho thấy, trong bối cảnh cạnh tranh khốc liệt, chỉ những phim thực sự chất lượng mới có thể trụ vững.

Những thất bại nối tiếp nhau là minh chứng rõ ràng rằng, khán giả Việt Nam đã trở nên khắt khe hơn bao giờ hết. Họ sẵn sàng đón nhận cái mới và thử nghiệm, nhưng không dễ dàng chấp nhận những sản phẩm làm qua loa, thiếu đầu tư.

Đâu là "vũ khí" sống còn?

Thị trường điện ảnh Việt Nam từ nay đến cuối năm 2025 là "lời tuyên chiến" nghiêm khắc đối với các nhà làm phim. Họ buộc phải thực hiện một cuộc "đại phẫu thuật" chiến lược sáng tạo, rũ bỏ tư duy cũ và thích nghi với sự thay đổi. Khoảng cách giữa "tham vọng nghệ thuật" của người làm nghề và "khẩu vị" của công chúng đã trở thành "bức tường thử thách" không thể tránh khỏi. Khi khán giả Việt nâng tầm tiêu chuẩn, chất lượng trở thành yếu tố quyết định giúp những tác phẩm đột phá vượt qua ngưỡng và chinh phục người xem khó tính.

Phim "Cải mả" dù thuộc dòng phim kinh dị hút khách, thế nhưng... vẫn chào thua

Vì vậy, chất lượng kịch bản cần phải được đặt lên hàng đầu. Nhiều bộ phim thất bại gần đây đã mắc phải lỗi cơ bản ở kịch bản, nội dung khiên cưỡng, logic yếu và nhịp điệu lê thê. Thêm vào đó, yếu tố cảm xúc và sự chân thật không thể bị thay thế bằng công nghệ hay chiêu trò marketing. *Chốt đơn!* là minh chứng rõ ràng rằng, việc sử dụng công nghệ thiếu kiểm soát sẽ gây ra tác dụng ngược. Diễn xuất phải là diễn xuất thực thụ, được đạo diễn chăm chút tỉ mỉ, chứ không phải phụ thuộc vào sự nổi tiếng của ngôi sao hay những yếu tố gây tranh cãi.

Bước sang tuần tiếp theo, rạp Việt chứng kiến tình trạng "chật cứng" khi 7 bộ phim mới đồng loạt ra mắt, đẩy tổng số tác phẩm cùng cạnh tranh lên con số hơn 10. Điện ảnh nội địa đang phải đối diện với áp lực từ các bom tấn Hollywood và những sản phẩm ăn khách từ Thái Lan. Tình trạng "cung vượt cầu" đã khiến thị trường phải phân bổ hơn 8.000 suất chiếu mỗi ngày, tạo ra một thế trận khó khăn cho mọi bộ phim mới. Đây là "bài toán" sống còn, đòi hỏi hiệu suất suất chiếu cao và khả năng giữ chân khán giả ngay từ những ngày đầu công chiếu.

Năm 2025 không chỉ là kỷ nguyên cạnh tranh khốc liệt mà còn là thời điểm diễn ra những cuộc thanh lọc chất lượng trong ngành điện ảnh nước nhà. Những "cú down" phòng vé không phải là dấu hiệu tiêu cực, mà là bằng chứng rõ ràng cho sự trưởng thành vượt bậc của thị hiếu khán giả. Họ không còn là một thị trường dễ tính, mà đã yêu cầu sự tương xứng giữa giá trị bỏ ra và chất lượng nhận lại. Khi công chúng sẵn sàng chi tiền, họ yêu cầu nghệ thuật phải được tôn trọng. Đây chính là cơ hội vàng để chúng ta rũ bỏ lớp vỏ hời hợt, đào thải những dự án thiếu chiều sâu và tập trung vào việc tạo ra những tác phẩm có giá trị nghệ thuật và thương mại bền vững.

Lời cảnh báo đã vang lên như một hồi chuông báo động, giới nghề buộc phải nâng cấp chất lượng tác phẩm của mình. Khán giả sẵn sàng mở lòng đón nhận những ý tưởng mới mẻ và đột phá, nhưng họ sẽ không bao giờ thỏa hiệp với sự cẩu thả. ■

HBSO tái diễn vở ballet *Hồ Thiên Nga* sau chưa đầy một tháng ra mắt

Sau hai đêm công diễn "cháy vé" hồi giữa tháng 10, vở Ballet *Hồ Thiên Nga* của Pyotr Ilyich Tchaikovsky sẽ được Nhà hát Giao hưởng - Nhạc, Vũ kịch TP.HCM (HBSO) tái diễn vào ngày 8 và 9.11.2025 tại Nhà hát Thành phố.

Đây là lần hiếm hoi một vở ballet hàn lâm được HBSO tái dựng lại chỉ trong thời gian ngắn, cho thấy sức hút đặc biệt của tác phẩm cũng như nhu cầu thưởng thức nghệ thuật cổ điển ngày càng lớn của khán giả. Các đêm diễn đầu tiên hồi tháng 10 đã để lại nhiều ấn tượng mạnh mẽ với sân khấu được đầu tư chỉn chu, vũ đạo tinh tế và phần trình diễn giàu cảm xúc, khẳng định nỗ lực của HBSO trong việc nâng cao chất lượng biểu diễn và đưa các tác phẩm kinh điển đến gần công chúng.

Phiên bản tái diễn tiếp tục được biên đạo Johanne Jakhelln Constant dàn dựng, dưới sự chỉ đạo nghệ thuật của TS, Nhạc trưởng Lê Ha My - Giám đốc HBSO. Chương trình có sự tham gia của khách mời đặc biệt Chika Tatsumi trong vai Odile (Black Swan). Chika từng học tại Học viện Múa Thẩm Dương (Trung Quốc), tu nghiệp tại Hà Lan và hiện là nghệ sĩ của Công ty Múa Arabesque, ghi dấu qua nhiều tác phẩm đương đại.

Bên cạnh đó là lực lượng nòng cốt của Đoàn Vũ kịch HBSO: Đỗ Hoàng Khang Ninh (Odette - Swan Queen), Lê Đức Anh (Prince Siegfried), Sùng A Lùng (Baron von Rothbart), Phạm Thế Phương (Benno)... cùng các diễn viên Trường Trung cấp Múa TP.HCM và Sasa Ballet.

ANH HUY

Nghệ sĩ đồng lòng hướng về miền Trung ruột thịt

● BÁ TRƯỜNG

Giữa cơn lũ lịch sử tàn phá miền Trung, giới nghệ sĩ Việt đã nhanh chóng trở thành những "sứ giả của lòng nhân ái". Từ những đóng góp cá nhân đến đêm nhạc gây quỹ tập thể, họ đã kịp thời quyên góp nhiều tỉ đồng và dùng sức ảnh hưởng để lan tỏa yêu thương. Hành động thiết thực này không chỉ là sẻ chia vật chất mà còn là nguồn động viên tinh thần to lớn, củng cố niềm tin và giúp đồng bào miền Trung vững vàng vượt qua khó khăn.

Những "tấm lòng vàng" tiên phong ra trận

Miền Trung đang phải đối mặt với đợt mưa lũ tàn khốc nhất trong lịch sử. Hàng chục nghìn ngôi nhà chìm sâu trong biển nước, nhiều khu vực bị cô lập khiến người dân gần như trắng tay chỉ sau một đêm nước dâng. Giữa khó khăn chồng chất, bên cạnh nỗ lực không ngừng nghỉ của các lực lượng chức năng, giới nghệ sĩ Việt đã nhanh chóng lên tiếng và hành động, lan tỏa mạnh mẽ tinh thần "lá lành đùm lá rách" cùng với cộng đồng. Những nghĩa cử cao đẹp này không chỉ là sự hỗ trợ vật chất kịp thời mà còn là nguồn động viên tinh thần vô giá, tiếp thêm sức mạnh để người dân miền Trung vững vàng vượt qua hoạn nạn.

Các "anh tài" tại đêm nhạc hướng về miền Trung - "Tôi! Người Việt Nam"

Ca sĩ Hà Anh Tuấn và Công ty Việt Vision là những người tiên phong với hành động trách nhiệm và thiết thực. Theo thông tin từ Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, nam ca sĩ và công ty đã đồng hành hỗ trợ 500 triệu đồng cho đồng bào chịu ảnh hưởng bão lũ tại Quảng Trị, Huế, Đà Nẵng. Trước đó, nam ca sĩ cũng đã thể hiện tấm lòng nhân ái của mình khi ủng hộ 1,3 tỉ đồng để giúp đồng bào khắc phục hậu quả nặng nề từ cơn bão số 10. Đây là những con số ấn tượng, thể hiện sự quan tâm sâu sắc và trách nhiệm cộng đồng đáng ngưỡng mộ của giọng ca được yêu mến.

Tiếp nối làn sóng sẻ chia, ca sĩ Mỹ Tâm, một người con của miền Trung đã nhanh chóng thể hiện tình cảm và trách nhiệm hướng về quê hương bằng những hành động thiết thực. Ban đầu, nữ ca sĩ gửi 100 triệu đồng nhằm hỗ trợ bà con Huế kèm lời nhắn nhủ chân thành. Sau đó, Mỹ Tâm tiếp tục chuyển khoản 300 triệu đồng đến Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam TP Đà Nẵng. Tổng số tiền đóng góp cá nhân được ghi nhận của "họa mi tóc nâu" đã lên đến 400 triệu đồng chỉ trong thời gian ngắn. Sự tinh tế trong nghĩa cử của Mỹ Tâm còn được thể hiện qua nội dung chuyển khoản trong một khoản ủng hộ 100 triệu đồng đến TP Huế, nữ ca sĩ chọn nội dung là người "ẩn danh": "Chung tay chia sẻ cùng bà con Thừa Thiên Huế bị thiệt hại do lũ", thể hiện sự khiêm nhường và tập trung hoàn toàn vào mục đích từ thiện.

Sự đồng lòng và sẻ chia tiếp tục lan tỏa mạnh mẽ trong giới nghệ sĩ. Ca sĩ Đức Phúc và công ty đã gửi tổng cộng 200 triệu đồng hỗ trợ bà con vùng lũ tại Huế, Hội An, TP Đà Nẵng. Hòa Minzy, với tình cảm đặc biệt dành cho Huế, cũng gửi 100 triệu đồng kèm lời chia sẻ xúc động. Nhiều nghệ sĩ khác cũng nhanh chóng đóng góp hàng trăm triệu đồng, tạo nên một làn sóng sẻ chia mạnh mẽ như vợ chồng ca sĩ Đăng Khôi - Thủy Anh, ca sĩ S.T Sơn Thạch, ca sĩ Hồ Ngọc Hà…

Hát vì đồng bào

Bên cạnh những đóng góp cá nhân đầy xúc động, giới nghệ sĩ còn chung tay kiến tạo nên những hoạt động tập thể ý nghĩa, lan tỏa tinh thần đoàn kết mạnh mẽ. Tiêu biểu là đêm nhạc *Tôi! Người Việt Nam* - chương trình gây quỹ nhân văn do MC Anh Tuấn khởi xướng. Cuối tháng 10 vừa qua, Nhà thi đấu Nguyễn Du (TP.HCM) đã chứng kiến cuộc hội ngộ đặc biệt của 25 "anh tài" từng chinh phục khán giả trong *Anh trai vượt ngàn chông gai*. Đêm nhạc thu hút hơn 2.000 khán giả, và điều đáng trân trọng là toàn bộ 25 nghệ sĩ đều đồng lòng không nhận cát-xê. Toàn bộ doanh thu từ vé cùng đóng góp của các nhà hảo tâm được chuyển thẳng đến đồng bào vùng bão lũ thông qua quỹ của Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Điểm nhấn xúc động nhất của chương trình là phần đấu giá một kỷ vật đặc biệt - tấm poster *Tôi! Người Việt Nam* có đầy đủ chữ ký của 33 nghệ sĩ. Tấm poster không chỉ là vật phẩm lưu niệm mà còn là biểu tượng cho tinh thần đoàn kết, hướng về đồng bào vùng bão lũ. Sau nhiều vòng đấu giá sôi nổi, vật kỷ niệm ý nghĩa đã thuộc về một người hâm mộ với mức giá 180 triệu đồng. Các nghệ sĩ tiếp tục chung tay đóng góp thêm, nâng tổng số tiền quyên góp ngay trong đêm nhạc lên đến 780 triệu đồng. Đến ngày 4.11, MC Anh Tuấn, đại diện BTC công bố tổng số tiền thu được từ chương trình đạt hơn 5,3 tỉ đồng.

Nhiều nghệ sĩ trẻ thế hệ mới cũng nhanh chóng góp sức, thể hiện trách nhiệm và lòng cảm thông sâu sắc. Nam ca sĩ RHYDER gửi 100 triệu đồng ủng hộ đồng bào - hành động thể hiện ưu tiên cho tinh thần cộng đồng khi anh quyết định tạm hoãn phát hành phiên bản đặc biệt của album đầu tay TRAP. Tương tự, giọng ca Lamoon cho biết sẽ trích 10% lợi nhuận từ việc bán album vật lý để ủng hộ người dân vùng thiên tai. Cô gửi gắm: "Mong mọi người giữ gìn sức khỏe, đảm bảo an toàn cho bản thân và những người xung quanh. Cầu chúc bình an sớm trở lại với tất cả".

Những hành động kịp thời và đồng lòng của giới nghệ sĩ Việt trong đợt lũ lịch sử lần này vượt xa ý nghĩa của những con số quyên góp. Đó là minh chứng sống động cho tinh thần trách nhiệm xã hội và ý thức công dân cao đẹp. Họ cho thấy danh tiếng không chỉ là hào quang mà còn là sứ mệnh. Bằng sức ảnh hưởng và tiếng nói của mình, nghệ sĩ trở thành chiếc cầu nối bền chặt, kết nối những tấm lòng nhân ái khắp mọi miền đất nước và cả cộng đồng Việt kiều. Hiệu ứng "domino" tích cực ấy đã làm dày thêm nguồn quỹ cứu trợ, đồng thời khơi dậy mạnh mẽ truyền thống tương thân tương ái của dân tộc.

Showbiz Việt một lần nữa khẳng định vai trò tiên phong trong các hoạt động thiện nguyện, chứng minh tinh thần "bầu ơi thương lấy bí cùng" vẫn luôn sáng mãi. Mỗi sự ủng hộ, dù nhỏ bé, đều là ngọn lửa sưởi ấm, giúp đồng bào miền Trung vượt qua thiên tai. Chính những nghĩa cử cao đẹp ấy đã củng cố niềm tin của công chúng vào giá trị nhân văn và sức lan tỏa tích cực của nghệ sĩ Việt - những người không chỉ tỏa sáng trên sân khấu mà còn lan tỏa ánh sáng của lòng nhân ái đến khắp muôn nơi. ■

16 phim truyện điện ảnh tranh giải tại LHP Việt Nam

Cục Điện ảnh - thường trực Ban tổ chức LHP Việt Nam lần thứ 24 vừa công bố danh sách phim truyện điện ảnh, phim tài liệu, phim khoa học và phim hoạt hình được tuyển chọn vào dự thi và chiếu trong chương trình toàn cảnh LHP Việt Nam năm nay, bao gồm: *Bộ tứ báo thủ; Mai; Nụ hôn bạc tỉ; Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối; Thanh âm vượt đại dương; Mưa đỏ; Nhà gia tiên; Kính vạn hoa: Bắt đền con ma; Mang mẹ đi bỏ; Làm giàu với ma: Cuộc chiến hột xoàn; Bà già đi bụi; Chị dâu; Công tử Bạc Liêu; Thám tử Kiên: Kỳ án không đầu; Tử chiến trên không; Vầng trăng thơ ấu*. Các phim này sản xuất từ năm 2023-2025, đều đã được ra mắt khán giả theo hình thức chiếu rạp thương mại hoặc chiếu giới hạn. Vào danh sách dự thi tại LHP Việt Nam, 16 bộ phim và những cá nhân tham gia trong ê kíp sáng tạo đều có cơ hội vào danh sách đề cử chính thức tại các hạng mục dành cho phim và cá nhân. Trong những bộ phim này, có 12 phim đến từ các nhà sản xuất tư nhân và 4 phim đến từ các đơn vị sản xuất nhà nước.

Bên cạnh đó, có 14 phim điện ảnh Việt được lựa chọn chiếu toàn cảnh tại LHP Việt Nam lần thứ 24, bao gồm: *Móng vuốt; Út Lan: Oán linh giữ của; Quỷ nhập tràng; Ký ức Nam Xuân; Án mạng lầu 4; Vũ khúc Mưa xuân; Sao xanh nơi biển sóng; Quỷ cẩu; Linh Miêu; Dưới đáy hồ; Đèn âm hồn; Thai chiêu tài; Vỉa màu lấp lánh; Điều ước cuối cùng*. Lịch chiếu các phim ở LHP Việt Nam lần thứ 24 cập nhật trên Fanpage chính thức của BTC. LHP Việt Nam năm nay diễn ra từ 21-25.11 tại TP.HCM.

H.H

ĐUA GHE NGO:

Cầu nối cộng đồng và bảo tồn di sản văn hóa Khmer

THÙY TRANG; ảnh: PHẠM TRUNG

Mùa lễ hội Ok Om Bok năm 2025 đang tạo không khí sôi động khắp các tỉnh miền Tây Nam Bộ, đặc biệt qua những giải đua ghe Ngo tại Cần Thơ, An Giang và Vĩnh Long. Đây là hoạt động thể thao đặc sắc, mang bản sắc độc đáo của đồng bào Khmer, góp phần gắn kết cộng đồng trong mùa nước nổi. Qua đó, các địa phương đã khẳng định vai trò quan trọng trong việc gìn giữ và phát huy giá trị văn hóa dân tộc, thu hút sự quan tâm của du khách, thúc đẩy du lịch và bảo tồn những nét đẹp truyền thống...

Giải Đua ghe Ngo TP Cần Thơ năm 2025 diễn ra trên sông Maspéro

Không khí lễ hội vô cùng sôi động trong tiếng trống thúc giục và những tiếng reo hò cổ vũ của hàng nghìn khán giả hai bờ sông

Góp phần gìn giữ di sản văn hóa Khmer

Tại Cần Thơ, Giải Đua ghe Ngo năm 2025 diễn ra trên sông Maspéro những ngày đầu tháng 11 với quy mô lớn, thu hút 61 đội nam, nữ tranh tài. Không khí lễ hội vô cùng sôi động trong tiếng trống thúc giục và những tiếng reo hò cổ vũ của hàng nghìn khán giả hai bờ sông. Phó Chủ tịch UBND TP Cần Thơ, ông Nguyễn Văn Khởi, nhấn mạnh: Đây là hoạt động văn hóa - thể thao quan trọng trong bối cảnh TP đang nỗ lực xây dựng đô thị văn minh, hiện đại, chú trọng bảo tồn giá trị văn hóa của cộng đồng Khmer. TP đã duy trì các lớp học tiếng, chữ Khmer tại nhiều chùa Nam Tông; phục dựng và biểu diễn các loại hình nghệ thuật truyền thống như Dù Kê, Rô Băm, nhạc Ngũ Âm, múa Rom Vong… nhằm bảo đảm sự tiếp nối văn hóa trong cộng đồng và tạo sức lan tỏa trong đời sống hiện đại. Giải đua năm nay tiếp tục khẳng định vai trò của Cần Thơ trong việc gìn giữ di sản văn hóa Khmer, đồng thời thúc đẩy du lịch và tạo điểm nhấn thu hút du khách đến vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

Không khí náo nức cũng lan tỏa tại An Giang. Vào ngày 5-6.11, tại bờ sông Cái Lớn (xã Gò Quao), Giải Đua ghe Ngo trong khuôn khổ Ngày hội Văn hóa, Thể thao và Du lịch đồng bào Khmer tỉnh An Giang lần thứ XVII năm 2025 thu hút tới 4.000 vận động viên tham gia. Ông Lê Trung Hồ - Phó Chủ tịch UBND tỉnh An Giang, Trưởng ban Tổ chức cho biết: Ngày hội mang ý nghĩa thiết thực trong công tác bảo tồn văn hóa, chăm lo đời sống tinh thần cho đồng bào và củng cố khối đại đoàn kết dân tộc. Thông qua các hoạt động sôi nổi, Ngày hội tạo cơ hội giao lưu giữa cộng đồng trong và ngoài tỉnh, đồng thời quảng bá rộng rãi giá trị văn hóa Khmer đến bạn bè cả nước. Sự kiện năm nay thu hút khoảng 200.000-250.000 lượt người tham dự, góp phần thúc đẩy phong trào rèn luyện thể thao và gìn giữ nét đẹp truyền thống của địa phương.

Cùng thời điểm, Vĩnh Long cũng không kém phần sôi nổi với Giải Đua ghe Ngo tranh cúp 620 Châu Thới năm 2025 diễn ra trên sông Long Bình (phường Long Đức và Hòa Thuận). Giải thu hút gần 1.000 vận động viên từ nhiều địa phương trong tỉnh như Cầu Ngang, Châu Thành, Trà Cú, Bình Phú, Ngãi Tứ, Ngũ Lạc… Phó Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Vĩnh Long Cao Quốc Dũng cho biết: Đua ghe Ngo là hoạt động thể thao - văn hóa tiêu biểu của đồng bào Khmer, được tỉnh duy trì thường niên vào dịp Ok Om Bok để phục vụ cộng đồng và thu hút du khách. Năm nay, giải có tổng giá trị giải thưởng rất cao, thể hiện sự quan tâm của tỉnh đối với môn thể thao truyền thống này. Đội vô địch cự ly 1.000m nam nhận 200 triệu đồng; hạng Nhất hai nội dung 800m nam và 800m nam - nữ phối hợp nhận 60 triệu đồng; hạng Nhì cự ly 1.000m nam được thưởng 80 triệu đồng, các cự ly 800m nam và 800m nam - nữ 40 triệu đồng; hạng Ba cự ly 1.000m nam 60 triệu đồng, hai nội dung còn lại 20 triệu đồng…

Giá trị văn hóa của đua ghe Ngo trong đời sống đồng bào Khmer

Ghe Ngo là biểu tượng văn hóa đặc trưng của người Khmer Nam Bộ, gắn liền với lịch sử hình thành cộng đồng và môi trường sông nước vùng hạ lưu Mekong. Gắn liền với chiếc ghe là lễ hội đua ghe Ngo - hoạt động dân gian đã trở thành nét sinh hoạt tín ngưỡng - văn hóa quan trọng của đồng bào. Trong lễ hội Ok Om Bok, phần lễ thể hiện ước vọng cầu mùa, cầu sức khỏe, cầu cho phum sóc bình an, mùa màng thuận lợi thông qua nghi thức cúng Mặt Trăng - vị thần bảo trợ thời tiết và nông nghiệp; còn phần hội là cuộc đua ghe Ngo, tạo không khí náo nức, vui tươi và phản ánh khát vọng về cuộc sống ấm no cùng sự gắn kết cộng đồng. Nhiều trò chơi dân gian đi kèm làm nổi bật mối liên hệ của lễ hội với môi trường tự nhiên và đời sống xã hội của đồng bào.

Với người Khmer, ai cũng ít nhất một lần tham gia lễ hội, dù là vận động viên, hậu cần hay người cổ vũ. Lễ hội mang tính phổ biến rộng rãi, được cộng đồng tự giác bảo tồn và truyền lại từ đời này qua đời khác. Qua nhiều thế hệ, đua ghe Ngo trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống tinh thần, đề cao tính tập thể, tính kỷ luật, sức bền, sự dẻo dai và ý chí vượt khó. Đây cũng là môi trường nuôi dưỡng tình đoàn kết, niềm tự hào dân tộc và ý thức phấn đấu trước những khó khăn, thách thức.

Lễ hội Ok Om Bok và đua ghe Ngo giữ vai trò quan trọng trong văn hóa Khmer từ lúc con người sinh ra cho đến khi trưởng thành, già đi. Đua ghe Ngo góp phần tạo dựng sản phẩm du lịch độc đáo cho Sóc Trăng và nhiều địa phương Nam Bộ. Mỗi năm, lễ hội thu hút hàng vạn người dân, du khách và nhà nghiên cứu đến tham quan, cổ vũ. Nhờ đó, các dịch vụ ăn uống, lưu trú, giao thương địa phương phát triển, tạo thêm thu nhập cho người dân.

Đồng bằng sông Cửu Long có khoảng 1,3 triệu đồng bào Khmer sinh sống, phong trào đua ghe Ngo được bảo tồn và phát triển mạnh mẽ tại các tỉnh như Cà Mau, Bạc Liêu, Trà Vinh, Hậu Giang, Kiên Giang, Cần Thơ, Vĩnh Long, Sóc Trăng. Môi trường văn hóa đặc thù và sự tham gia tích cực của cộng đồng giúp lễ hội duy trì bền vững đến nay.

Không chỉ mang giá trị tinh thần, lễ hội đua ghe Ngo còn tích hợp nhiều lớp văn hóa, lịch sử, tâm linh, phong tục nông nghiệp và nghệ thuật dân gian. Thông qua lễ hội, người Khmer bồi đắp tình yêu quê hương, gắn bó cộng đồng, hướng tới điều thiện và tránh xa cái xấu. Việc khai thác giá trị lễ hội gắn với du lịch đã làm phong phú thêm các sản phẩm văn hóa - du lịch, đồng thời gìn giữ bản sắc Khmer trong dòng chảy phát triển của vùng Đồng bằng sông Cửu Long.■

TP.HCM:

Đề xuất xếp hạng di tích cho di chỉ Gò Nần và Gò Đất Nại

Sở Văn hóa và Thể thao TP.HCM vừa tổ chức họp nghiệm thu kết quả khai quật khảo cổ tại di chỉ Gò Nần và Gò Đất Nại (xã Đất Đỏ), đồng thời đề xuất xếp hạng di tích cấp thành phố cho hai địa điểm này.

Theo báo cáo của TS Nguyễn Quốc Mạnh, Giám đốc Trung tâm Khảo cổ học (Viện Khoa học xã hội vùng Đông Nam Bộ), cuộc khai quật kéo dài hơn ba tháng (từ 14.7 - 30.10.2025), đã phát hiện gần 1.200 hiện vật gồm đồ gốm, đá, đồng, sắt, thủy tinh, vàng… phản ánh sinh hoạt đời sống và hoạt động giao thương của cư dân cổ vùng Đông Nam Bộ.

Tại Gò Nần, các nhà khảo cổ tìm thấy nhiều đồ gốm, công cụ đá, rìu đồng và trang sức bằng đá ngọc; trong khi Gò Đất Nại nổi bật với đồ tùy táng phong phú, đặc biệt là hạt chuỗi thủy tinh Indo-Pacific nhiều màu, phản ánh đặc trưng bản địa và dấu ấn giao thương của cư dân cổ.

Buổi nghiệm thu cũng tiến hành bàn giao 80 hiện vật đã phục chế, trong đó có 75 hiện vật từ Gò Đất Nại và 5 hiện vật từ Gò Nần.

Các chuyên gia nhận định, Gò Nần và Gò Đất Nại là hai di chỉ có giá trị khảo cổ, lịch sử và khoa học cao, góp phần làm sáng rõ tiến trình hình thành - phát triển của cư dân cổ vùng Nam Bộ. Hai địa điểm đủ điều kiện để đề xuất xếp hạng di tích cấp thành phố, hướng tới bảo tồn và phát huy giá trị trong công tác giáo dục, nghiên cứu và du lịch văn hóa.

BÌNH THỦY

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn dự Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc tại Cần Thơ

Sáng qua 9.11, tại chùa Tum Núp, xã An Ninh, TP Cần Thơ, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn cùng nhân dân ấp Châu Thành tham dự Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc, nhân kỷ niệm 95 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống MTTQ Việt Nam (18.11.1930 - 18.11.2025). Cùng dự có Ủy viên Trung ương Đảng, Chủ tịch Hội đồng Dân tộc Lâm Văn Mẫn; Ủy viên Trung ương Đảng, Bí thư Thành ủy Cần Thơ Lê Quang Tùng cùng các lãnh đạo Trung ương, TP Cần Thơ và đại diện các tôn giáo, cộng đồng dân cư.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn dự Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc Khu dân cư ấp Châu Thành, xã An Ninh, TP Cần Thơ ngày 9.11

Tại Ngày hội, Chủ tịch Quốc hội cùng các đại biểu ôn lại lịch sử 95 năm và khẳng định vai trò quan trọng của MTTQ Việt Nam trong sự nghiệp cách mạng, tập hợp sức mạnh toàn dân, củng cố khối đại đoàn kết dân tộc và xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh... Chủ tịch Trần Thanh Mẫn đã biểu dương những kết quả của ấp Châu Thành và xã An Ninh trong phát triển kinh tế - xã hội, chăm lo đời sống người dân, bảo tồn văn hóa các dân tộc.

Ông bày tỏ vui mừng về dự Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc tại khu dân cư với bà con nhân dân, các hòa thượng, thượng tọa, đại đức, tăng ni, Phật tử ấp Châu Thành tại chùa Tum Núp - ngôi chùa có hơn 400 năm lịch sử, là nơi bà con hướng về cầu nguyện bình an mỗi dịp lễ Tết như Tết Cổ truyền Chôl Chnăm Thmây, lễ Sen Dolta, lễ hội Ok Om Bok…

Nhân kỷ niệm 95 năm ngày truyền thống MTTQ, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn mong muốn MTTQ Việt Nam TP Cần Thơ, xã An Ninh và Ban công tác MTTQ ấp Châu Thành tiếp tục đổi mới công tác vận động nhân dân, đi sâu, đi sát hơn nữa, nhất là thực hiện ý kiến chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Đại hội Đảng bộ MTTQ, các đoàn thể Trung ương nhiệm kỳ 2025-2030.

Nhân dịp này, Chủ tịch Quốc hội đã trao tặng những phần quà ý nghĩa đến các tập thể và cá nhân trên địa bàn TP Cần Thơ, đại diện chùa Tum Núp và các vị chức sắc của TP Cần Thơ, hộ gia đình chính sách, hộ gia đình tiêu biểu tại địa phương.

T.T

"Hũ tiết kiệm vì người nghèo" ở xã Ia Rsai

● **PHAN HIẾU**

Với tinh thần "Lá lành đùm lá rách"; "Không để ai bị bỏ lại phía sau", Công an xã Ia Rsai, tỉnh Gia Lai vừa ra mắt mô hình dân vận khéo mang tên "Hũ tiết kiệm vì người nghèo". Đây vừa là phong trào thiện nguyện, vừa thể hiện tấm lòng nhân ái của từng cán bộ, chiến sĩ công an trong việc chung tay giúp đỡ những mảnh đời khó khăn, yếu thế.

Mô hình đã nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ từ các tổ chức, cá nhân trong xã, mở ra một hành động đẹp, gắn kết cộng đồng và củng cố mối quan hệ gắn bó giữa lực lượng công an và nhân dân. Không chỉ giúp đỡ về mặt vật chất, "Hũ tiết kiệm vì người nghèo" còn mang lại giá trị tinh thần to lớn, tiếp thêm nghị lực để đồng bào nỗ lực vươn lên trong cuộc sống, tạo nền tảng vững chắc cho phong trào xây dựng một xã hội đoàn kết, nhân ái và phát triển bền vững.

Công an xã Ia Rsai ra mắt mô hình "Hũ tiết kiệm vì người nghèo".

Số tiền quyên góp được sẽ dùng để hỗ trợ HSSV nghèo hiếu học, các gia đình có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, người yếu thế trong xã...

Những giọt nước nhỏ góp thành biển lớn

Trong xã hội ngày nay, dù đời sống ngày càng phát triển, vẫn còn không ít hoàn cảnh khó khăn cần sự sẻ chia, giúp đỡ từ cộng đồng. Phong trào "Hũ tiết kiệm vì người nghèo" được Công an xã Ia Rsai triển khai theo chỉ đạo của Bộ trưởng Bộ Công an về việc xây dựng mô hình "Dân vận khéo" trong lực lượng Công an nhân dân, chính là minh chứng rõ ràng cho sự gắn kết giữa lực lượng công an và cộng đồng.

Ngay khi mô hình được triển khai, toàn thể cán bộ, chiến sĩ công an xã, lực lượng an ninh trật tự tại địa phương cùng các đại biểu đã nhiệt tình tham gia quyên góp. Số tiền này sẽ dùng để hỗ trợ HSSV nghèo hiếu học, các gia đình có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn và những người yếu thế trong xã. Hoạt động đã nhận được sự hưởng ứng mạnh mẽ từ cộng đồng, đánh dấu bước khởi đầu cho một phong trào nhân văn tại địa phương.

Theo thượng tá Hoàng Sỹ Thuật, Trưởng Công an xã Ia Rsai, trong thời gian tới, đơn vị sẽ tiếp tục duy trì và mở rộng mô hình "Hũ tiết kiệm vì người nghèo"; đồng thời lồng ghép với các hoạt động dân vận khác, cùng các chương trình tuyên truyền pháp luật trong cộng đồng, tạo thành chuỗi hoạt động đồng bộ, gắn kết giữa công tác bảo đảm an ninh trật tự và công tác dân vận.

"Hũ tiết kiệm vì người nghèo" là minh chứng sinh động cho sự đổi mới tư duy và hành động của lực lượng Công an xã trong công tác dân vận. Ở bối cảnh hiện nay, khi nhiệm vụ xây dựng lực lượng Công an nhân dân "vững chính trị, tinh thông nghiệp vụ, gần dân, sát dân, vì nhân dân phục vụ" trở nên ngày càng quan trọng, những việc làm nhân văn, thiết thực thể hiện rõ hơn tinh thần trách nhiệm, lòng nhân ái và sự gắn bó máu thịt giữa công an với nhân dân.

Lan tỏa hình ảnh đẹp vì người nghèo

Khi những giá trị vật chất ngày càng chiếm ưu thế, thì những hành động giản dị nhưng chan chứa tình người lại trở nên vô cùng đáng quý. Mô hình "Hũ tiết kiệm vì người nghèo" do Công an xã Ia Rsai khởi xướng chính là biểu tượng cho sức mạnh của lòng nhân ái và tinh thần cộng đồng - nơi mỗi người, mỗi gia đình cùng chung tay vì những mảnh đời còn khó khăn.

Hưởng ứng phong trào "Cả nước chung tay vì người nghèo - Không để ai bị bỏ lại phía sau" theo tinh thần chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, mô hình không chỉ thể hiện trách nhiệm xã hội của lực lượng công an cơ sở mà còn khơi dậy truyền thống "lá lành đùm lá rách" trong từng hộ dân. Mỗi đồng tiền tiết kiệm, mỗi hành động sẻ chia tuy nhỏ bé nhưng lại mang ý nghĩa to lớn - là nhịp cầu nối yêu thương giữa gia đình và cộng đồng, giữa lực lượng công an và nhân dân.

Ông R'Ô Hà, Phó ban Xây dựng Đảng xã Ia Rsai chia sẻ: "Điều đáng quý nhất của mô hình không chỉ nằm ở số tiền quyên góp, mà ở tinh thần tương thân tương ái được lan tỏa. Khi người dân và lực lượng công an cùng hướng về nhau, cùng vun đắp cho cái chung, thì xã hội sẽ bền vững và an toàn hơn".

Thực tế cho thấy, ở nơi nào công an gần dân, hiểu dân và đồng hành cùng dân, ở đó an ninh trật tự được giữ vững, tình làng nghĩa xóm được thắt chặt, niềm tin được củng cố. "Hũ tiết kiệm vì người nghèo" vừa là một mô hình dân vận khéo, vừa là sợi dây gắn kết gia đình với cộng đồng, góp phần xây dựng xã Ia Rsai trở thành điểm sáng về tinh thần đoàn kết và lòng nhân ái.

Hơn cả giá trị vật chất, mô hình này trao gửi niềm tin và sức mạnh tinh thần - để những hoàn cảnh khó khăn có thêm động lực vươn lên, để mỗi người thấy rằng mình không đơn độc giữa cuộc sống. Khi mỗi gia đình là một "hũ tiết kiệm nhỏ", khi mỗi tấm lòng cùng chung nhịp đập sẻ chia, thì xã hội sẽ thêm bền chặt, nhân văn và ấm áp tình người. Mô hình nhỏ, nhưng lan tỏa yêu thương lớn - đó chính là sức mạnh bền vững của cộng đồng Ia Rsai hôm nay.■

Cùng đánh thức "con gà đẻ trứng vàng"

● NGUYỆT LAM

Giải Standard Chartered Marathon Di sản Hà Nội 2025 vừa kết thúc, đánh dấu thành công lớn khi có sự tham gia của gần 20.000 người, trong đó giải lập kỷ lục về số VĐV quốc tế với 2.500 người tham dự, tăng gần gấp đôi năm 2024.

Động lực kinh tế mới

Không chỉ có số lượng người tham dự đông nhất từ trước tới nay, giải đấu còn cho thấy mô hình tổ chức chuyên nghiệp, hướng tới việc biến marathon thành "con gà đẻ trứng vàng", kích thích sự phát triển của du lịch, đóng góp chung vào nền kinh tế.

Theo thống kê của Ban tổ chức, giải đấu mang lại nguồn lợi kinh tế trực tiếp lên tới hàng trăm tỉ đồng chỉ trong ba ngày (7-9.11) diễn ra, thông qua chi tiêu của VĐV cho lưu trú, ẩm thực, vận chuyển và mua sắm. Không chỉ đóng góp cho du lịch, giải còn mở ra cơ hội quảng bá hình ảnh Hà Nội - một thành phố nghìn năm văn hiến, giàu bản sắc, nhưng cũng đầy sức sống hiện đại đến bạn bè quốc tế.

Điểm nhấn đáng chú ý ở giải đấu năm nay là số lượng VĐV quốc tế tăng đột biến, với 2.500 VĐV quốc tế đến từ gần 70 quốc gia, tăng gần gấp đôi so với mùa giải 2024. Con số tăng trưởng ấn tượng đã cho thấy đây là giải chạy có số lượng vận động viên quốc tế lớn nhất tại Việt Nam, khẳng định sức hút mạnh mẽ cũng như cơ hội vươn tầm quốc tế của marathon Việt Nam. Và chính 2.500 VĐV quốc tế đến Việt Nam cũng chính là 2.500 khách du lịch tới Việt Nam khám phá những nét văn hóa đặc sắc, phố phường, cảnh quan cùng các dịch vụ của Hà Nội trong suốt thời gian diễn ra giải. Khi trở về, họ cũng chính là những "đại sứ du lịch", lan tỏa hình ảnh đẹp về Việt Nam đến cộng đồng quốc tế.

Những giải đấu như Giải Standard Chartered Marathon Di sản Hà Nội đang đánh thức tiềm năng kinh tế của thể thao Việt Nam

Đặc biệt đồng hành với những ngày diễn ra giải đấu là khu triển lãm Expo. Đây là sự kiện nhằm hướng tới tiêu chí chuyên nghiệp của các giải đấu quốc tế, kết hợp giữa các yếu tố văn hóa, thương mại, nhằm phục vụ tốt hơn nhu cầu của các VĐV và người xem. Triển lãm kéo dài trong suốt 3 ngày diễn ra giải đấu với sự tham gia của nhiều thương hiệu lớn, đặc biệt là các thương hiệu liên quan đến thể thao, chăm sóc sức khỏe và sắc đẹp toàn diện. Nhiều hoạt động cũng như các chương trình quà tặng hấp dẫn và giá trị diễn ra tại các gian hàng nhằm mang tới nhiều trải nghiệm thú vị cho các vận động viên, khách tham dự cùng gia đình vào ngày nghỉ cuối tuần. Việc cung cấp đầy đủ các sản phẩm, dịch vụ sẽ giúp cho giải đấu phục vụ tốt hơn nhu cầu của các chân chạy, giữ chân họ tại các giải đấu tiếp theo.

Trên thế giới, marathon đã vượt xa khuôn khổ một sự kiện thể thao, trở thành động lực thúc đẩy kinh tế, du lịch và quảng bá văn hóa địa phương. Minh chứng rõ nhất là Chicago Marathon 2024, giải đua mang về 683 triệu USD cho thành phố, trong đó 177 triệu USD đến từ du lịch, đồng thời tạo ra 4.589 việc làm toàn thời gian, tăng 24% so với năm trước. Boston Marathon 2024 cũng đóng góp tới 509,1 triệu USD cho nền kinh tế địa phương.

Báo cáo Xu hướng Thể thao 2024 của Strava cho thấy, số người tham gia marathon và ultramarathon tăng 9% so với năm trước, còn khảo sát của Running USA 2024 chỉ ra rằng người tham gia chạy bộ hiện nay ưu tiên lựa chọn các giải chạy tại những điểm đến giàu giá trị văn hóa và trải nghiệm. Điều đó khẳng định "du lịch marathon" đang là xu hướng toàn cầu và Việt Nam không nằm ngoài dòng chảy phát triển này.

Sức bật từ thể thao

Nhiều tỉnh, thành của Việt Nam cũng đang nỗ lực tổ chức các giải đấu marathon nhằm đánh thức "con gà đẻ trứng vàng" còn đang ngủ quên trong tốc độ phát triển như vũ bão hiện nay. Không chỉ marathon, các môn thể thao khác cũng đang chứng minh sức mạnh "đẻ trứng vàng" của mình khi được tổ chức chuyên nghiệp và gắn kết với du lịch, văn hóa.

Cuối năm 2024, TP.HCM đã ghi dấu ấn mạnh mẽ trên bản đồ thể thao quốc tế khi tổ chức thành công Giải vô địch Teqball thế giới, giải đấu được xem là hình mẫu cho việc kết hợp thể thao với quảng bá hình ảnh đất nước. Theo ông Gábor Borsányi, Chủ tịch Liên đoàn Teqball quốc tế (FITEQ), giải đấu tại Việt Nam đã đạt 470 triệu lượt truy cập và tương tác trên toàn cầu, tăng tới 400% so với năm 2023, với giá trị truyền thông tương đương 2,1 triệu USD (gấp đôi kỳ tổ chức tại Bangkok, Thái Lan). Sự kiện được phát sóng tại 74 quốc gia, giới thiệu hình ảnh TP.HCM năng động, hiện đại và mến khách đến hàng chục triệu khán giả trên toàn thế giới.

Không chỉ là nơi tranh tài của các VĐV, HLV đến từ 95 quốc gia và vùng lãnh thổ, giải đấu còn được tổ chức ngay giữa trục đường Lê Lợi - Đồng Khởi, trung tâm TP.HCM. Tại đây, khán giả không chỉ theo dõi những pha bóng mãn nhãn mà còn được đắm mình trong không gian văn hóa độc đáo thưởng trà, xem thư pháp, giao lưu âm nhạc dân tộc, chiêm ngưỡng các màn trình diễn nghệ thuật đương đại.

Giới chuyên môn quốc tế đánh giá đây là một trong những kỳ tổ chức sáng tạo trong lịch sử Teqball, khi thể thao được "mặc áo văn hóa", biến mỗi trận đấu thành một màn trình diễn của bản sắc Việt Nam. Giải đấu không chỉ thu hút sự chú ý của người hâm mộ, mà còn góp phần kích cầu du lịch, dịch vụ và quảng bá văn hóa bản địa. Với cách làm đó, TP.HCM đã cho thấy tầm nhìn chiến lược đó là biến mỗi sự kiện thể thao lớn thành nền tảng phát triển công nghiệp văn hóa, hướng tới mô hình "thành phố sự kiện" - nơi thể thao, nghệ thuật và du lịch cùng hòa nhịp.

Từ những con số ấn tượng của Hà Nội Marathon 2025 đến Teqball World Cup tại TP.HCM, có thể thấy thể thao Việt Nam đang từng bước khai thác hiệu quả tiềm năng kinh tế - văn hóa khổng lồ mà các sự kiện mang lại. Từ mô hình "nuôi gà đẻ trứng vàng" thông qua việc nâng tầm tổ chức các giải đấu, sự kiện thể thao thành sự kiện quảng bá văn hóa, thúc đẩy phát triển du lịch của Hà Nội, TP.HCM. TS Vũ Thái Hồng, Viện trưởng Viện Khoa học Công nghệ thể thao cho rằng, những mô hình này cần được nhân rộng để tạo sức bật cho việc phát triển kinh tế thể thao.

Đánh thức "con gà đẻ trứng vàng" từ những giải thể thao không chỉ là câu chuyện của ngành Thể thao, mà còn là hướng đi mới cho du lịch, văn hóa và kinh tế Việt Nam trong hành trình hội nhập và phát triển bền vững. ■

Phấn đấu giành 40-50 HCV tại ASEAN Para Games 13

Tại Đại hội Thể thao Người khuyết tật Đông Nam Á lần thứ 13 (ASEAN Para Games 13) được tổ chức tại Thái Lan từ ngày 15-27.1.2026, Thể thao Người khuyết tật Việt Nam đặt chỉ tiêu phấn đấu giành từ 40-50 HCV, nằm trong top 4-5 quốc gia dẫn đầu khu vực.

ASEAN Para Games 13 có 536 nội dung tại 19 môn. Đoàn Thể thao Người khuyết tật Việt Nam tham dự ASEAN Para Games 13 với 184 thành viên gồm: 140 VĐV (trong đó có 1 VĐV dẫn đường), 27 HLV và 17 cán bộ đoàn. Đoàn sẽ tham dự 11 môn: Điền kinh (33 VĐV), bơi (29), cử tạ (13), bóng bàn (15) cầu lông (10), cờ vua (18), Judo (4), Boccia (3), bắn cung (8), quần vợt (2) và đấu kiếm (4). Những kỳ vọng HCV hàng đầu của đoàn là Lê Văn Công (cử tạ), Đặng Thị Linh Phượng (cử tạ), Võ Thanh Tùng (bơi), Lê Tiến Đạt (bơi), Cao Ngọc Hùng (điền kinh)…

Để đạt chỉ tiêu giành từ 40-50 HCV, nằm trong top 4-5 quốc gia dẫn đầu khu vực, Bộ VHTTDL đặt ra yêu cầu đảm bảo tốt công tác tuyển chọn các VĐV, HLV đội tuyển thể thao người khuyết tật quốc gia theo quy chế tuyển chọn. Đoàn Thể thao Người khuyết tật Việt Nam tham gia thi đấu với tinh thần đoàn kết, hữu nghị, trung thực, cao thượng, chống mọi biểu hiện tiêu cực. Tại các kỳ đại hội gần đây, Đoàn Thể thao Người khuyết tật Việt Nam thường xuyên nằm trong top đầu bảng tổng sắp huy chương. Ở ASEAN Para Games 11 năm 2022 tại Hà Nội, đoàn đạt 65 HCV xếp hạng 3, sau đó giành 66 HCV tại ASEAN Para Games 12 năm 2023 ở Campuchia, xếp hạng 3. Dự kiến, Lễ xuất quân Đoàn Thể thao Người khuyết tật Việt Nam tham dự ASEAN Para Games 13 sẽ được tổ chức vào ngày 16.12 tại TP.HCM.

ASEAN Para Games lần thứ 13 là dịp để Việt Nam mở rộng quan hệ hợp tác về lĩnh vực thể dục, thể thao người khuyết tật với các nước trong khu vực, đồng thời khẳng định vị trí thể thao người khuyết tật trong khu vực Đông Nam Á. Đây cũng là dịp để cán bộ, VĐV, HLV thể thao người khuyết tật Việt Nam được giao lưu, học hỏi, trao đổi kinh nghiệm và tăng cường tình đoàn kết với các quốc gia trong khu vực. Đồng thời đây cũng là dịp để kiểm tra, đánh giá năng lực và trình độ chuyên môn của VĐV thể thao người khuyết tật chuẩn bị lực lượng tham dự ASIAN Para Games 5 tại Aichi-Nagoya (Nhật Bản) năm 2027 và Paralympic tại Los Angeles (Mỹ) năm 2028.

VĨNH HY

Xuân Son (số 12) trở lại sẽ giải quyết bài toán săn bàn cho đội tuyển Việt Nam?

ĐỘI TUYỂN VIỆT NAM:

Đổi mới trong thận trọng

● **KHẢI HƯNG**

Ba ngày sau khi danh sách đội tuyển Việt Nam được công bố, dư luận không còn chỉ xoáy vào chuyện ai được gọi, ai bị loại. Điều đáng bàn hơn là HLV Kim Sang-sik đang điều chỉnh đội tuyển theo cách không phá bỏ nền tảng cũ, nhưng cũng không ngần ngại đặt dấu ấn chiến thuật bằng những nhân sự mới như Gia Bảo, Việt Cường, hay sự trở lại đáng chú ý của Nguyễn Xuân Son.

Danh sách 23 cầu thủ cho trận gặp Lào (ngày 19.11) không tạo ra "cơn địa chấn nhân sự", nhưng phản ánh rõ phương pháp điều hành của HLV Kim Sang-sik. Ông không thay đổi hàng loạt, cũng không giữ nguyên bộ khung nhàm chán. Những thay đổi được thực hiện có chọn lọc ở các tuyến: Xuân Son trở lại để kiểm tra thể trạng, Gia Bảo được trao cơ hội ở hàng thủ, và Việt Cường là phương án mới cho hàng công đang thiếu tính đột biến.

Việc gọi Xuân Son mang nhiều ý nghĩa chiến thuật lẫn tâm lý. Sau gần 10 tháng điều trị chấn thương, tiền đạo chưa được đảm bảo suất đá chính nhưng sự xuất hiện của anh khẳng định HLV Kim vẫn cần mẫu tiền đạo mục tiêu và kết nối mảng miếng tấn công. Bác sĩ đội tuyển sẽ đánh giá thể trạng kỹ lưỡng trước khi quyết định sử dụng, cho thấy đây là quyết định tính toán, không phải để "chiều lòng dư luận".

Ở chiều ngược lại là việc Đỗ Hoàng Hên vắng mặt. Tiền vệ mới nhập tịch thành công chưa đủ điều kiện để có thể khoác áo đội tuyển Việt Nam trong trận gặp Lào sắp tới. Theo quy định của FIFA, phải đến tháng 12.2025, Hoàng Hên mới chính thức đủ điều kiện để chơi cho ĐT Việt Nam. Cùng với đó, thủ môn Nguyễn Filip và trung vệ Bùi Hoàng Việt Anh không được triệu tập là tín hiệu cho thấy sự cạnh tranh ở các vị trí không còn mặc định.

Lứa cầu thủ sinh năm 2000 từng làm nên tiếng vang tại U16 châu Á năm 2016, nhưng sau đó im hơi lặng tiếng bởi thiếu cơ hội và môi trường phát triển ổn định. Ba cái tên lần này là Khổng Minh Gia Bảo, Nguyễn Trần Việt Cường và Phạm Gia Hưng phần nào đại diện cho lớp cầu thủ từng bị "bỏ quên", nay trở lại trong một bối cảnh khác: Trưởng thành và khát khao hơn.

Gia Bảo đặc biệt gây chú ý. Ở tuổi 25, từng chơi giải hạng Nhất trong màu áo Phù Đổng và Ninh Bình, anh mới có mùa V.League thứ hai trong sự nghiệp nhưng nhanh chóng chiếm suất đá chính tại Công an TP.HCM. Chiều cao chỉ 1m75 tưởng như bất lợi với một trung vệ, nhưng được anh bù đắp bằng sự lì lợm, vào bóng quyết liệt, khả năng dùng cả hai chân và kỷ luật chiến thuật. Trong 9 trận đá chính mùa này, anh giành chiến thắng tới 8/10 tình huống tranh chấp tay đôi mỗi trận, đó là thứ mà đội tuyển đang cần ở những trận phải chủ động pressing.

Ở tuyến trên, Việt Cường xuất hiện đúng lúc hàng công thiếu tính đột phá. Với 7 cú sút và 2 cơ hội rõ ràng tạo ra trong trận Becamex TP.HCM gặp Hải Phòng, anh là mẫu tiền đạo không chỉ chờ bóng mà biết tạo ra hành động tấn công. Sự có mặt của anh giúp HLV Kim có thêm phương án pressing tầm cao và tấn công trực diện, điều đội tuyển thiếu suốt thời gian vắng Xuân Son.

Câu chuyện của thế hệ 2000 không chỉ dừng ở danh sách. Nó phản ánh cách nhìn mới đó là đội tuyển không chỉ trẻ hóa bằng những cầu thủ 19-21 tuổi, mà còn bằng việc "đánh thức" những nhân tố đã trưởng thành đúng độ, chỉ thiếu môi trường phù hợp và niềm tin.

Đội tuyển Lào không phải đối thủ ngang tầm, nhưng đây lại là trận đấu "đo được sức khỏe thật" của đội tuyển Việt Nam. Sau hai trận gặp Nepal ở tháng 10, đội tuyển lộ rõ vấn đề là chuyển đổi trạng thái còn chậm, pressing ngược thiếu đồng bộ và hàng công hiệu quả thấp. Do đó, trận gặp Lào phải trả lời được ba câu hỏi: *Thứ nhất,* tốc độ luân chuyển bóng có tốt hơn không? Tuyển Việt Nam có thể đưa bóng ra biên - vào trung lộ ở nhịp thứ hai hoặc thứ ba thay vì xử lý theo cảm tính như trước? *Thứ hai,* khả năng đoạt bóng lại sau khi mất bóng có đủ tốt để khiến đối thủ không tổ chức phản công? *Thứ ba,* tân binh có thể hòa nhập hệ thống hay chỉ đơn thuần "đá để điểm mặt"? Một cầu thủ như Gia Bảo sẽ được đánh giá bằng quyết định bước lên phá bóng đúng thời điểm, chứ không phải số pha xoạc bóng. Việt Cường sẽ được nhìn qua số lần chạm bóng trong vòng cấm và hiệu suất dứt điểm trúng đích, chứ không chỉ chờ bàn thắng.

Thắng Lào là điều bắt buộc. Nhưng nếu đó là chiến thắng đến từ sự mạch lạc chiến thuật và áp đặt lối chơi, chứ không chỉ khoảnh khắc cá nhân hay phạt góc, nó sẽ khép lại năm 2025 bằng một tín hiệu lạc quan - đội tuyển đã tìm thấy hướng đi trong chuyển giao.

HLV Kim Sang-sik không tạo ấn tượng bằng phát ngôn mạnh hay thay máu ồ ạt. Ông xây dựng đội tuyển theo cách giữ sự ổn định để không đánh mất thói quen chiến thắng, đồng thời mở cánh cửa cho những người xứng đáng được bước vào. Ba ngày sau khi công bố danh sách, cảm giác lớn nhất không phải là tranh cãi, mà là sự yên tâm rằng đội tuyển đang được tái thiết bằng nguyên tắc và lý trí, điều mà bóng đá Việt Nam rất cần lúc này. ■

TIN THỂ THAO

Tuyển bắn cung dự giải châu Á

Để chuẩn bị cho SEA Games 33, đội tuyển bắn cung Việt Nam đang có mặt tại Bangladesh để tham dự Giải bắn cung vô địch châu Á 2025, diễn ra đến ngày 14.11. Bắn cung Việt Nam góp mặt đầy đủ các nội dung dành cho cung 3 dây và cung 1 dây nam, nữ. Đội đăng ký 14 cung thủ tham dự giải, trong đó có bộ đôi từng thi đấu Olympic Paris 2024 là Đỗ Thị Ánh Nguyệt và Lê Quốc Phong. Đội hình dự giải châu Á gần như chắc chắn là lực lượng tham dự SEA Games 33 của bắn cung Việt Nam.

Chuyên gia Park Chae-soon (Hàn Quốc) là người chỉ đạo chuyên môn các cung thủ tại giải châu Á năm nay. Ban huấn luyện đội cho biết, giải châu Á luôn là nơi cạnh tranh chuyên môn cao nhất giữa các cung thủ hàng đầu của châu lục. Những cung thủ Việt Nam đều là những người đang có chuyên môn tốt và quyết tâm thi đấu với tinh thần cao nhất ở các nội dung tham dự.

L.H

Jujitsu giành 8 HCV thế giới

Kết thúc chương trình thi đấu tại Giải Jujitsu vô địch thế giới 2025 ở Thái Lan, đội tuyển Jujitsu Việt Nam đã thi đấu xuất sắc khi giành 8 HCV, 7 HCB và 10 HCĐ. Những tấm HCV của đội được mang về nhờ công của Phùng Thị Huệ (3 HCV hạng 45 kg contact nữ, 45 kg contact hif và 45 kg No Gi), Đào Hồng Sơn (2 HCV hạng 56 kg contact hif và 56 kg contact nam), Nguyễn Thị Thanh Trúc (2 HCV hạng 70 kg contact nữ và 70 kg contact hif) và Vũ Thị Anh Thư (hạng 63 kg contact hif). Với thành tích này, Jujitsu Việt Nam xếp hạng ba toàn đoàn sau Kazakhstan (11 HCV, 16 HCB, 13 HCĐ) và đoàn các VĐV độc lập (10 HCV, 7 HCB, 17 HCĐ).

Tại giải, Jujitsu Việt Nam góp mặt 24 tuyển thủ. Ban huấn luyện đội đánh giá giải vô địch thế giới mang lại những kinh nghiệm quan trọng cho các VĐV trọng điểm nhưng cũng vẫn phải rút kinh nghiệm để có sự chuẩn bị hướng tới SEA Games 33. Sau hệ vô địch, các VĐV Việt Nam thi đấu các nội dung dành cho hệ vô địch trẻ đến ngày 15.11.

H.L

Bóng bàn tập huấn tại Trung Quốc

Đội tuyển bóng bàn Việt Nam vừa lên đường đến Trung Quốc để bắt đầu chương trình tập huấn 3 tuần tại đây để chuẩn bị cho SEA Games 33. Đội tập huấn với 10 tay vợt: Đinh Anh Hoàng, Nguyễn Anh Tú, Nguyễn Đức Tuân, Đoàn Bá Tuấn Anh, Lê Đình Đức (nam), Nguyễn Thị Nga, Bùi Ngọc Lan, Nguyễn Khoa Diệu Khánh, Trần Mai Ngọc và Mai Hoàng Mỹ Trang (nữ). Đây cũng là lực lượng tham dự kỳ đại hội khu vực tới đây tại Thái Lan.

Bóng bàn Việt Nam sẽ tham dự đủ 7 nội dung ở SEA Games 33 gồm: Đơn nam, đơn nữ, đôi nam, đôi nữ, đôi nam nữ, đồng đội nam, đồng đội nữ và mục tiêu là phấn đấu giành 1 HCV. Bóng bàn Việt Nam đang giữ ngôi vô địch đôi nam nữ (Đinh Anh Hoàng, Trần Mai Ngọc) khi giành HCV tại SEA Games 32 năm 2023 ở Campuchia.

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Làn sóng "Đại nghỉ việc" bùng phát khắp nước Mỹ

● HỒNG NHUNG

Năm 2025, thị trường lao động Mỹ đang chịu tác động tiêu cực bởi làn sóng sa thải kỷ lục. Vào tháng 10 năm nay, trào lưu nghỉ việc, hay còn gọi là "Đại nghỉ việc" (the Great Resignation) đã bùng phát quy mô lớn trong hơn hai thập kỷ qua.

Hàng nghìn người lao động Mỹ đang trở thành nạn nhân của các đợt cắt giảm việc làm liên tục tại nhiều công ty lớn khi làn sóng "Đại nghỉ việc" bùng phát trở lại vào năm 2025. Ngay trong tháng 10 năm nay, dữ liệu từ công ty việc làm Challenger, Gray & Christmas (CGC) đã ghi nhận nhiều doanh nghiệp Mỹ công bố kế hoạch cắt giảm nhân sự lớn nhất theo cùng kỳ trong hơn 20 năm qua.

Thống kê vào tháng 10, các doanh nghiệp Mỹ đã sa thải đến 153.000 lao động, cao gấp đôi so với tháng 9. Các tập đoàn lớn của Mỹ đồng loạt thông báo kế hoạch sa thải nhân sự. Những công ty lớn như Amazon và Target thông báo các đợt sa thải hàng loạt khối nhân viên văn phòng. Các doanh nghiệp khác gồm Paramount Skydance, Starbucks, Delta Air Lines, CarMax, Rivian Automotive và Molson Coors Beverage cũng lần lượt thông báo cắt giảm nhân sự. Trong khi đó, công ty chuyển phát nhanh UPS tháng trước xác nhận cắt giảm 34.000 vị trí ở khối vận hành và đóng cửa hoạt động hằng ngày tại 93 tòa nhà thuê trong kế hoạch tái cấu trúc. Đáng chú ý hơn, làn sóng sa thải nhân sự hàng loạt xảy ra đúng lúc nhiều công chức Mỹ phải nghỉ việc do chính phủ nước này đóng cửa. Từ ngày 1.10 năm nay, Chính quyền Tổng thống Mỹ Donald Trump đã cho thôi việc 4.108 nhân viên liên bang, đúng vào thời điểm chính phủ đóng cửa một phần. Các chuyên gia kinh tế nhận định Chính phủ Mỹ đóng cửa kéo dài nhất trong lịch sử đang gây tổn thất kinh tế nghiêm trọng nhất từ trước đến nay.

Các công ty lớn như Amazon và Target đã công bố đợt sa thải hàng loạt trong những tháng gần đây
Ảnh: GETTY IMAGES

Nếu năm 2021 và 2022 là thời kỳ "khát nhân lực" thì năm 2025 chứng kiến sự thay đổi bước ngoặt của thị trường lao động, trong đó có thắt chặt biên chế và tạm dừng tuyển mới. Đứng sau làn sóng sa thải này, một phần phải kể đến sự phát triển mạnh mẽ của Trí tuệ nhân tạo (AI). Nhiều ý kiến cho rằng AI có thể xử lý được nhiều công việc của nhân viên văn phòng, hỗ trợ công việc hiệu quả và giải phóng sức lao động giúp định hình lại công việc văn phòng ở Mỹ. Theo các nhà quan sát, với sự trỗi dậy của AI, các doanh nghiệp đang muốn "dồn sức" đầu tư vào công nghệ nhiều hơn nhằm tăng năng suất dài hạn. Làn sóng sa thải tháng 10 không chỉ là một cú sốc ngắn hạn, mà còn đánh dấu bước ngoặt chuyển dịch quyền lực giữa lao động và công nghệ trong nền kinh tế số.

Các nhà quan sát đã ví von những đợt sa thải hàng loạt giống như "đại dịch thất nghiệp", bày tỏ lo ngại về kỷ nguyên AI trỗi dậy thay thế con người. Tuy nhiên, giữa làn sóng bi quan đó, các dữ liệu thực tế lại cho thấy một bức tranh khác đó là quá trình chuyển dịch lao động do AI phát triển ngày càng xuất hiện rõ nét hơn, nhưng chưa phải là dấu hiệu của "tận thế việc làm".

Làn sóng sa thải toàn cầu năm 2025 phần nhiều bắt nguồn từ nền kinh tế suy yếu và nhu cầu tiêu dùng sụt giảm, chứ không hoàn toàn do AI. Từ Mỹ đến châu Âu, các công ty công nghệ đang phải đối mặt với áp lực lợi nhuận thấp, nhưng vẫn đầu tư mạnh tay vào nghiên cứu và hạ tầng AI. Họ cho rằng cắt giảm nhân sự là cần thiết để "giữ sức" trong cuộc đua công nghệ khốc liệt, mà không phải là thay thế con người hoàn toàn bằng máy móc. "AI sẽ thay đổi cách chúng ta làm việc, chứ không xóa bỏ khái niệm công việc. Chúng ta phải tìm cách thích nghi và xem AI như là công cụ hữu hiệu hỗ trợ đắc lực", ông Dario Amodei, CEO của Anthropic - công ty khởi nghiệp hàng đầu thế giới trong lĩnh vực AI thừa nhận.

Theo các nhà quan sát, xu hướng này thực ra không hoàn toàn mới. Lịch sử kinh tế thế giới đã nhiều lần chứng minh mỗi khi một công nghệ đột phá xuất hiện, nỗi sợ mất việc của con người lại gia tăng. Những phát minh - từ máy hơi nước, dây chuyền sản xuất, đến máy tính và Internet - đã mở ra một cuộc cách mạng, mang đến hàng triệu công việc mới cho thế giới.

Giờ đây, AI cũng đang lặp lại chu kỳ đó. Công việc không hề mất đi, mà đang "tăng trưởng" mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Nếu thích nghi tốt với xu hướng tất yếu này, con người sẽ tiếp tục đóng vai trò trung tâm. Những "gã khổng lồ" như Amazon hay Google vẫn tuyển hàng nghìn kỹ sư AI, nhà thiết kế sản phẩm, chuyên viên vận hành dữ liệu nhằm sử dụng công nghệ hiệu quả nhất. Giống như một giám đốc nhân sự tại Microsoft từng nói: "Chúng tôi không sa thải vì AI, mà chỉ là đang tái cấu trúc để mọi người có thể làm việc cùng AI hiệu quả hơn".■

GÓC BÌNH LUẬN

Sự cần thiết của lệnh cấm

● LAM SA

Dự luật cấm các trường mẫu giáo giảng dạy tiếng Anh cho trẻ nhỏ tại Hàn Quốc đang nhận được sự ủng hộ rộng rãi, phản ánh nhận thức ngày càng rõ ràng của xã hội về những hệ lụy của việc học sớm.

Cả hai đảng phái chính trị từ tự do đến bảo thủ cùng 17 phòng giáo dục đều thống nhất ủng hộ và khẳng định sự cần thiết của lệnh cấm này. Đã đến lúc xã hội phải đặt ra giới hạn để bảo vệ tuổi thơ của trẻ em đang bị đánh mất vì nỗi ám ảnh thành tích.

Hàn Quốc từ lâu nổi tiếng với nền giáo dục áp lực cao, nơi trẻ em bị cuốn vào vòng xoáy học thêm, luyện thi và cạnh tranh khốc liệt. Khi xu hướng ấy lan xuống tận bậc mẫu giáo, với các "trường tiếng Anh" yêu cầu trẻ ba tuổi làm bài kiểm tra đầu vào, thì vấn đề đã vượt quá ngưỡng chấp nhận. Việc chính phủ và các chuyên gia đồng loạt cảnh báo cho thấy, xã hội không thể thờ ơ trước những tổn thương tâm lý và phát triển mà việc học sớm đã mang đến cho trẻ nhỏ.

Các nghiên cứu giáo dục khẳng định, giai đoạn trước 6 tuổi là thời kỳ hình thành nền tảng cảm xúc, khả năng sáng tạo và giao tiếp xã hội, những yếu tố quan trọng hơn việc ghi nhớ kiến thức ngôn ngữ. Khi trẻ bị ép "chuẩn bị cho tương lai" quá sớm, hậu quả không chỉ là sự mệt mỏi mà còn là nỗi lo âu, sợ hãi học tập kéo dài. Chính vì thế, lệnh cấm không đơn thuần là vấn đề quản lý giáo dục, mà là một quyết định mang tính nhân văn, nhằm trả lại cho trẻ quyền được phát triển tự nhiên.

Dù một số phụ huynh lo ngại lệnh cấm sẽ tước đi quyền lựa chọn và khiến việc học tiếng Anh rơi vào hình thức "học chui", nỗi lo ấy không thể phủ nhận mục tiêu lớn hơn là tái định nghĩa giá trị thật của giáo dục mầm non. Học ngoại ngữ là cần thiết, nhưng thời điểm và cách thức mới là yếu tố quyết định. Thay vì để trẻ bị cuốn vào áp lực thi cử, nhà nước có thể triển khai các chương trình tiếng Anh mang tính trải nghiệm, vui học trong môi trường công lập, nơi trẻ được tiếp cận ngôn ngữ qua chơi, hát, và giao tiếp.

Lệnh cấm này, nếu được thông qua, không phải là một bước lùi trong hội nhập, mà là một bước dừng cần thiết để xã hội lấy lại thăng bằng. Nó khẳng định rằng giáo dục không thể chỉ đo bằng điểm số hay năng lực ngôn ngữ, mà phải hướng đến sự phát triển toàn diện của trẻ. ■

Dame Helen Mirren sẽ nhận Giải thưởng Cecil B. DeMille

Theo Ban tổ chức Giải Quả cầu vàng, Dame Helen Mirren sẽ được trao Giải thưởng danh giá Cecil B. DeMille năm 2026, ghi nhận những cống hiến to lớn của bà cho điện ảnh. Lễ vinh danh sẽ diễn ra trong chương trình đặc biệt Golden Eve vào ngày 8.1.2026, trước thềm Lễ trao giải Quả cầu vàng lần thứ 83.

Chủ tịch Quả cầu vàng Helen Hoehne ca ngợi Mirren là "một sức mạnh của tự nhiên", người có sự nghiệp "phi thường và truyền cảm hứng cho nhiều thế hệ nghệ sĩ". Helen Mirren bắt đầu sự nghiệp từ thập niên 1960, ghi dấu với các tác phẩm như *The Queen, Elizabeth I, Prime Suspect và Catherine the Great*. Bà từng giành Oscar, BAFTA và nhiều giải thưởng danh giá khác.

P.M